

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

2022

Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία

Παρουσίαση των ετήσιων εκθέσεων
του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου
για το οικονομικό έτος 2022

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ: +352 4398-1
Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EJAuditors

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται
από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2023

Print	ISBN 978-92-849-0912-4	doi:10.2865/950024	QJ-09-23-357-EL-C
PDF	ISBN 978-92-849-0882-0	doi:10.2865/215700	QJ-09-23-357-EL-N
HTML	ISBN 978-92-849-0874-5	doi:10.2865/459281	QJ-09-23-357-EL-Q

Printed in Luxembourg

ΕΛ

2022

Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία

Παρουσίαση των ετήσιων εκθέσεων
του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου
για το οικονομικό έτος 2022

Περιεχόμενα

Πρόλογος του Προέδρου	4
Συνολικά αποτελέσματα	6
Βασικά ευρήματα	6
Ο έλεγχός μας	8
Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2022 σε αριθμούς	8
Από πού προέρχονται τα χρήματα αυτά;	8
Πού πάνε τα χρήματα αυτά;	8
Τι αφορούσε ο έλεγχός μας;	10
Τα ευρήματά μας	11
Δήλωση διασφάλισης σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ	11
Οι λογαριασμοί της ΕΕ απεικονίζουν εύλογα τη χρηματοοικονομική κατάστασή της	11
Διατυπώνουμε καθαρή γνώμη σχετικά με τα έσοδα	12
Διατυπώνουμε αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ	12
Διατυπώσαμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ για το 2022	15
Τα αποτελέσματα του ελέγχου μας αναλυτικότερα	16
Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική διαχείριση	16
Κίνδυνοι και προκλήσεις	22
Επίτευξη αποτελεσμάτων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ	27
Έσοδα	30
Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία	33
Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες	36
Φυσικοί πόροι και περιβάλλον	41
Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων, Ασφάλεια και άμυνα	46
Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος	49
Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση	52
Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	55
Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης	60
Γενικές πληροφορίες	64
Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και το έργο του	64

Πρόλογος του Προέδρου

Η ετήσια έκθεση αποτελεί το βασικό προϊόν του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ). Η δημοσίευσή της συνιστά καρπό συντονισμένης προσπάθειας και προϋποθέτει μεγάλο όγκο ελεγκτικών και υποστηρικτικών εργασιών. Φέτος, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί της ΕΕ απεικονίζουν εύλογα τη χρηματοοικονομική κατάστασή της. Διατυπώνουμε καθαρή γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών για το 2022. Τα έσοδα για το 2022 ήταν νόμιμα και κανονικά και δεν περιείχαν σημαντικό σφάλμα.

Ο μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ περιλαμβάνει το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2021-2027 και το μέσο NextGenerationEU (NGEU), μια προσωρινή δέσμη μέτρων ανάκαμψης με πρόσθετα κονδύλια χρηματοδοτούμενα μέσω της έκδοσης ομολόγων. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) αντιπροσωπεύει το 90 % περίπου της χρηματοδότησης που διαθέτει το NGEU. Για δεύτερη συνεχή χρονιά, διατυπώνουμε δύο χωριστές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών για το 2022: μία για τον παραδοσιακό προϋπολογισμό της ΕΕ και μια δεύτερη για τον ΜΑΑ.

Για το 2022, το κατά την εκτίμησή μας συνολικό επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ αυξήθηκε σε 4,2 % (έναντι 3,0 % το 2021). Ως εκ τούτου, διατυπώνουμε αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες. Στους κύριους τομείς δαπανών της ΕΕ για τους οποίους προβαίνουμε σε ειδική εκτίμηση, το επίπεδο σφάλματος είναι σημαντικό. Η αύξησή του είναι ιδιαίτερα αισθητή (6,4 %) στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» (έναντι 3,6 % το 2021). Το επίπεδο σφάλματος στον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον» είναι 2,2 % (έναντι 1,8 % το 2021).

Το 2022, δεύτερο έτος εφαρμογής του ΜΑΑ, έφερε την αύξηση του επιπέδου των πληρωμών, αναδεικνύοντας ακόμη πιο παραστατικά τον τρόπο εφαρμογής του μηχανισμού. Αν και η πρόοδος δεν ήταν τόσο γρήγορη όσο αναμενόταν, 11 κράτη μέλη εισέπραξαν 13 πληρωμές επιχορηγήσεων, συνολικής αξίας 46,9 δισεκατομμυρίων ευρώ. Επιπλέον, εκκαθαρίστηκε προχρηματοδότηση ύψους 6,8 δισεκατομμυρίων ευρώ. Για τους σκοπούς του ελέγχου μας, εξετάσαμε 244 από τα 274 ορόσημα και το σύνολο των 37 τιμών-στόχου που συνδέονται με τις 13 πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2022.

Η αξιολόγησή μας βασίστηκε κυρίως στην προηγούμενη ικανοποιητική εκπλήρωση ορόσημων και τιμών-στόχου, προϋπόθεση που θέτει ο κανονισμός του ΜΑΑ για την πραγματοποίηση των πληρωμών. Πέραν αυτού, αξιολογήσαμε και τη συμμόρφωση με βασικούς όρους επιλεξιμότητας που θέτει ο κανονισμός. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι 15 από τα 281 ορόσημα και τιμές-στόχο που εξετάσαμε είχαν προβλήματα με την κανονικότητα, καθώς είτε τα ίδια τα ορόσημα και οι τιμές-στόχοι δεν είχαν εκπληρωθεί ικανοποιητικά είτε τα συναφή μέτρα δεν ήταν επιλέξιμα. Επιπλέον, στο πλαίσιο της αξιολόγησής μας, εξετάζονται η επίπτωση των ποιοτικών ευρημάτων, όπως οι περιπτώσεις ελλειψών

σχεδιασμού των μέτρων και των υποκείμενων ορόσημων και τιμών-στόχου, καθώς και οι αδυναμίες στα συστήματα αναφοράς και δικλίδων των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, βάσει ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων, διατυπώνουμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες του MAA για το 2022.

Αυτή η γνώμη με επιφύλαξη είναι το αποτέλεσμα του ετήσιου ελέγχου συμμόρφωσης που διενεργούμε σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών του MAA. Η αξιολόγηση της κανονικότητας εξακολουθεί να προβληματίζει, καθώς η εκτίμηση των ποιοτικών επιτευγμάτων απαιτεί πολλές φορές την άσκηση κρίσης, με αποτέλεσμα οι ερμηνείες που προκύπτουν να είναι ποικίλες. Επιπλέον, κατά τις ελεγκτικές εργασίες μας συναντάμε επανειλημμένα ασαφή ορόσημα ή τιμές-στόχο, των οποίων η επίτευξη είναι δύσκολο να αξιολογηθεί.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι ο έλεγχος συμμόρφωσης που αφορά την κανονικότητα των δαπανών του MAA είναι μία μόνο πτυχή των πολλών και διαφόρων εργασιών που έχουμε αναλάβει για την αξιολόγηση αυτού του νέου μέσου. Κατ' αρχάς, έχουμε ήδη δημοσιεύσει σειρά εκθέσεων ελέγχου που αναδεικνύουν τις σοβαρές ελλείψεις και τους προβληματισμούς που συνδέονται με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του MAA. Οι εκθέσεις αυτές θα συμπληρωθούν και από άλλους ελέγχους, από τους οποίους κάποιοι είναι ήδη σε εξέλιξη και κάποιοι αναμένουν τη σειρά τους και οι οποίοι αφορούν θέματα όπως η απορρόφηση, τα συστήματα δικλίδων, η ψηφιακή μετάβαση και ο πράσινος μετασχηματισμός. Μόνο με τον συνδυασμό των αποτελεσμάτων όλων αυτών των ελεγκτικών εργασιών θα μπορέσουμε να αξιολογήσουμε τις συνολικές επιδόσεις του MAA.

Καθώς αρχίζουμε να αφήνουμε πίσω μας αυτό που ενίοτε φαινόταν ως μια διαρκής κρίση, αξίζει να αναφερθούμε στην πρωτοφανή απόκριση της ΕΕ από την άποψη των μέσων και των πρωτοβουλιών που ανέπτυξε σε όλους τους τομείς του προϋπολογισμού. Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη αντλούν ταυτόχρονα κονδύλια από διάφορα μέσα. Και ενώ κλείνουν τα προγράμματα της περιόδου 2014-2020, οφείλουν επίσης να αρχίσουν, έστω και καθυστερημένα, με το έργο της εφαρμογής του ΠΔΠ 2021-2027. Τα περισσότερα κράτη μέλη εκτελούν πλέον τη χρηματοδότηση που παρέχει το NGEU, από το οποίο σημαντικά είναι ακόμη τα προς εκταμίευση ποσά.

Η πίεση για εκτέλεση των δαπανών επιτείνει την πίεση που ασκείται στους διοικητικούς πόρους και, κατ' επέκταση, τον κίνδυνο σφάλματος. Επιπρόσθετα, εάν η εκτέλεση των υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμείων δεν επιταχυνθεί σημαντικά το 2024 και το 2025, ο κίνδυνος αποδεσμεύσεων αργότερα κατά τη διάρκεια του κύκλου του ΠΔΠ θα αυξηθεί εκθετικά.

Τα ευρήματά μας για το 2022 δείχνουν ότι πρέπει να παραμείνουμε σε εγρήγορση και ότι χρειάζονται αποτελεσματικοί έλεγχοι σε όλα τα επίπεδα, ώστε να εξακριβώνεται πώς δαπανώνται οι πόροι της ΕΕ και κατά πόσον επιτυγχάνονται τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Θα συνεχίσουμε τη συνεργασία μας με τα άλλα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ με στόχο τη βελτίωση της διαχείρισης και της εποπτείας των οικονομικών πόρων της. Όπως πάντα, αποστολή μας είναι η ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών μέσω της βελτίωσης της λογοδοσίας και της διαφάνειας σε όλους τους τομείς εργασιών της ΕΕ, ώστε αυτή να μπορεί να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις τρέχουσες και τις μελλοντικές προκλήσεις.

Τέλος, θα ήθελα να εξάρω την αφοσίωση και την ικανότητα των υπαλλήλων του ΕΕΣ. Η προσήλωση και ο επαγγελματισμός τους έχουν καθοριστική σημασία για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσή μας και την πρόοδο του οργάνου μας.

Tony Murphy
Πρόεδρος

Συνολικά αποτελέσματα

Βασικά ευρήματα

Σύνοψη της δήλωσης διασφάλισης για το οικονομικό έτος 2022

Διατυπώνουμε καθαρή γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2022.

Διατυπώνουμε επίσης καθαρή γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων για το 2022.

Διατυπώνουμε δύο χωριστές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών για το 2022:

- αρνητική γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ·
- γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Περαιτέρω πληροφορίες για τη θεμελίωση της γνώμης μας σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών για το 2022 παρατίθενται στην ενότητα με τίτλο «Δήλωση διασφάλισης».

- Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί της ΕΕ απεικονίζουν εύλογα τη χρηματοοικονομική κατάστασή της.
- Τα έσοδα για το 2022 ήταν νόμιμα και κανονικά και δεν περιείχαν σημαντικό σφάλμα.
- Συνολικά, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ ήταν σημαντικό και τοποθετείται στο **4,2 %** (έναντι 3,0 % το 2021).
- Στην εκτίμηση κινδύνου που πραγματοποιούμε, χαρακτηρίζουμε ως **υψηλού κινδύνου** τις δαπάνες της ΕΕ, όταν οι δικαιούχοι οφείλουν συνήθως να εφαρμόζουν πολύπλοκους κανόνες για την υποβολή των δηλώσεων με τα έξοδα που έχουν πραγματοποιήσει. Το ποσοστό των δαπανών υψηλού κινδύνου στον πληθυσμό ελέγχου αυξήθηκε περαιτέρω και ήταν σημαντικό, τοποθετούμενο στο **66,0 %** (έναντι 63,2 % το 2021). Φέτος, για το συγκεκριμένο τμήμα του πληθυσμού ελέγχου, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος είναι **6,0 %** (έναντι 4,7 % το 2021). Το σφάλμα αυτό είναι σημαντικό και διάχυτο και, κατά συνέπεια, διατυπώνουμε **αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ**.
- Όσον αφορά τις **δαπάνες του ΜΑΑ**, το 2022, η Επιτροπή προέβη σε 13 πληρωμές επιχορηγήσεων σε κράτη μέλη, οι οποίες σχετίζονταν συνολικά με 274 ορόσημα και το σύνολο των 37 τιμών-στόχου. Ποσοτικά ευρήματα εντοπίσαμε σε 11 πληρωμές, έξι από τις οποίες περιείχαν σημαντικά σφάλματα. Κατά συνέπεια, διατυπώνουμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες του ΜΑΑ.

- Η **εκτίμηση του σφάλματος από την Επιτροπή** (κίνδυνος κατά την πληρωμή), όπως γνωστοποιείται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις (ΕΕΔΕ) του 2022, είναι 1,9 %, ποσοστό πολύ χαμηλότερο του δικού μας εύρους τιμών. Οι περιορισμοί στους εκ των υστέρων ελέγχους της Επιτροπής και των κρατών μελών στους τομείς 1, 2 και 6 του ΠΔΠ επηρεάζουν τον κίνδυνο κατά την πληρωμή που γνωστοποιείται στην ΕΕΔΕ και, κατά συνέπεια, την εκτίμηση κινδύνου της Επιτροπής.
- Το 2022, παραπέμφαμε στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (**OLAF**) 14 περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης (έναντι 15 το 2021), που εντοπίσαμε κατά τον έλεγχο των δαπανών του 2021, για δύο από τις οποίες η OLAF έχει ήδη κινήσει έρευνες. Παράλληλα, παραπέμφαμε έξι από τις υποθέσεις αυτές και στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (**EPPO**), για τρεις από τις οποίες η EPPO διεξάγει έρευνες. Στο πλαίσιο του ελέγχου των δαπανών του 2022, εντοπίσαμε 14 περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης.
- Στο τέλος του 2022, οι **εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων** από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα κονδύλια επιχορηγήσεων του NGEU, που εάν δεν αποδεσμευθούν αντιπροσωπεύουν μελλοντικά χρέη, έφθασαν στο πρωτοφανές ποσό των 453 δισεκατομμυρίων ευρώ. Αυτό οφειλόταν κυρίως στις νέες αναλήψεις υποχρεώσεων για το NGEU, σε συνδυασμό με αυτές για τα υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμεία της περιόδου 2021-2027.
- Το **χρέος της ΕΕ** αυξήθηκε σημαντικά το 2022, φθάνοντας σε 344,3 δισεκατομμύρια ευρώ στο τέλος του έτους (έναντι 236,7 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021), κυρίως λόγω του νέου δανεισμού για το NGEU, το ευρωπαϊκό μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) και τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ). Από τις εν λόγω δανειοληπτικές πράξεις, μόνο το μέσο NGEU ενέχει κίνδυνο επιτοκίου για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το 2022, οι καθαροί τόκοι που καταβλήθηκαν λόγω του δανεισμού στο πλαίσιο του NGEU ανήλθαν σε 0,5 δισεκατομμύρια ευρώ.
- Το **άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ**, το οποίο συνίσταται σε υποχρεώσεις που σχετίζονται με δάνεια που εκταμιεύθηκαν μέσω διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων και σε ενδεχόμενες υποχρεώσεις, αυξήθηκε από 205 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021 σε 248 δισεκατομμύρια ευρώ το 2022. Αυτό είναι κυρίως απόρροια των πρόσθετων δανείων του NGEU και του SURE που χορηγήθηκαν στα κράτη μέλη και των δανείων προς την Ουκρανία στο πλαίσιο της ΜΧΣ. Επιπλέον, στο τέλος του 2022, υπήρχαν άλλα 126 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια που είχαν χορηγηθεί αλλά όχι ακόμη εκταμιευθεί. Ως εκ τούτου, το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ θα συνεχίσει να αυξάνεται.
- Το **άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ προς την Ουκρανία** υπερδιπλασιάστηκε το 2022 σε σχέση με το 2021 (από 7 δισεκατομμύρια ευρώ σε 16 δισεκατομμύρια ευρώ). Η έγκριση πρόσθετου ποσού 18 δισεκατομμυρίων ευρώ για το μέσο ΜΧΣ+ στο τέλος του 2022 θα αυξήσει σημαντικά το εν λόγω άνοιγμα των μελλοντικών προϋπολογισμών.

Το πλήρες κείμενο των ετήσιων εκθέσεων μας σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης για το οικονομικό έτος 2022 είναι διαθέσιμο στον ιστότοπό μας (eca.europa.eu).

Ο έλεγχός μας

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2022 σε αριθμούς

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εγκρίνουν τον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ, στο πλαίσιο ενός περισσότερο μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού που συμφωνείται για περίοδο αρκετών ετών (γνωστού ως «πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο» ή ΠΔΠ). Το 2022 οι δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ ανήλθαν συνολικά σε 196,0 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχούσε στο 2,5 % των συνολικών δαπανών γενικής κυβέρνησης των κρατών μελών της και στο 1,3 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός τους.

Τον Μάιο του 2020, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε το NGEU, ένα προσωρινό μέσο που δημιουργήθηκε ως απόκριση στις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 και χρηματοδοτείται μέσω έκδοσης ομολόγων. Το 90 % περίπου της χρηματοδότησης που παρέχει το NGEU αφορά τον ΜΑΑ. Το 2022, οι δαπάνες για μη επιστρεπτέα στήριξη στο πλαίσιο του ΜΑΑ (επιχορηγήσεις) ανήλθαν σε 47,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

Εάν συνυπολογιστούν οι δαπάνες του ΜΑΑ, το 2022 οι πληρωμές από την ΕΕ ανήλθαν συνολικά σε 243,3 δισεκατομμύρια ευρώ.

Από πού προέρχονται τα χρήματα αυτά;

Τα συνολικά έσοδα για το 2022 ανήλθαν σε 245,3 δισεκατομμύρια ευρώ. Το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕ χρηματοδοτείται από τις εισφορές των κρατών μελών, οι οποίες καθορίζονται κατ' αναλογία προς το ακαθάριστο εθνικό εισόδημά τους (103,9 δισεκατομμύρια ευρώ). Άλλες πηγές εσόδων είναι οι τελωνειακοί δασμοί (25,9 δισεκατομμύρια ευρώ), η εισφορά που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας που εισπράττουν τα κράτη μέλη (19,7 δισεκατομμύρια ευρώ), η εισφορά που βασίζεται στα μη ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών (6,3 δισεκατομμύρια ευρώ) και τα λοιπά έσοδα (6,4 δισεκατομμύρια ευρώ). Το 2022, τα πρόσθετα έσοδα ανήλθαν σε 83,1 δισεκατομμύρια ευρώ. Από αυτά, τα 62,2 δισεκατομμύρια ευρώ αφορούσαν εκτός προϋπολογισμού έσοδα με ειδικό προορισμό για εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό, δανειοληπτικές και δανειοδοτικές πράξεις (NGEU), ενώ τα 20,9 δισεκατομμύρια ευρώ προήλθαν από εισφορές και επιστροφές που προέκυψαν από συμφωνίες και προγράμματα της ΕΕ.

Πού πάνε τα χρήματα αυτά;

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση δαπανών σε πολλούς και διάφορους τομείς, όπως φαίνεται στο [γράφημα 1](#).

Γράφημα 1 – Δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ ανά τομέα του ΠΔΠ για το 2022

(δισ. ευρώ)

ΠΔΠ 1 (κεφ. 5)	Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία
ΠΔΠ 2 (κεφ. 6)	Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες
ΠΔΠ 3 (κεφ. 7)	Φυσικοί πόροι και περιβάλλον
ΠΔΠ 4 (κεφ. 8)	Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων
ΠΔΠ 5 (κεφ. 8)	Ασφάλεια και άμυνα
ΠΔΠ 6 (κεφ. 9)	Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος
ΠΔΠ 7 (κεφ. 10)	Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση
Ειδικοί μηχανισμοί	(εκτός ΠΔΠ)

Πηγή: ΕΕΣ.

Περί τα τρία τέταρτα του προϋπολογισμού δαπανώνται στο πλαίσιο συστήματος γνωστού ως «επιμερισμένη διαχείριση». Βάσει του συστήματος αυτού, η Επιτροπή φέρει μεν την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τα κράτη μέλη ωστόσο διανέμουν τα κονδύλια, επιλέγουν τα έργα και διαχειρίζονται τις ενωσιακές δαπάνες. Αυτό ισχύει, παραδείγματος χάριν, για τους τομείς του ΠΔΠ «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον» και «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες».

Οι δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ χρηματοδοτούν επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις σε τομείς πολιτικής που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για ολόκληρη την ΕΕ και διαρθρώνονται σε έξι πυλώνες (βλέπε [γράφημα 2](#)).

Γράφημα 2 – Οι έξι πυλώνες του ΜΑΑ

Πηγή: ΕΕΣ.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν εκ των προτέρων τις εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που καταρτίζουν. Η Επιτροπή προβαίνει στις σχετικές πληρωμές, εφόσον τα κράτη μέλη επιτύχουν τα σχετικά ορόσημα και τιμές-στόχο.

Τι αφορούσε ο έλεγχός μας;

Κάθε χρόνο διενεργούμε έλεγχο των εσόδων και των δαπανών της ΕΕ, εξετάζοντας κατά πόσον οι ετήσιοι λογαριασμοί είναι αξιόπιστοι, καθώς και κατά πόσον οι πράξεις εσόδων και δαπανών, στις οποίες στηρίζονται οι λογαριασμοί, συμμορφώνονται με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες. Εξετάζουμε τις δαπάνες στο σημείο κατά το οποίο οι τελικοί αποδέκτες των κεφαλαίων της ΕΕ έχουν αναλάβει δραστηριότητες ή υποβληθεί σε έξοδα ή, στην περίπτωση των δαπανών του ΜΑΑ, στο σημείο κατά το οποίο τα κράτη μέλη έχουν αιτηθεί την καταβολή πληρωμής, εφόσον πέτυχαν τα προκαθορισμένα ορόσημα ή τιμές-στόχο, και η Επιτροπή έχει αποδεχθεί αυτές τις δαπάνες. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι ο πληθυσμός των πράξεων που υποβάλλουμε σε έλεγχο περιλαμβάνει τόσο ενδιάμεσες όσο και τελικές πληρωμές. Από τις προπληρωμές που καταβλήθηκαν το 2022 εξετάσαμε μόνον όσες είχαν επίσης εκκαθαριστεί κατά τη διάρκεια του έτους.

Για το 2022, ο πληθυσμός ελέγχου που υποβάλαμε σε δοκιμασίες ως προς τα έσοδα ανερχόταν σε 245,3 δισεκατομμύρια ευρώ. Ο πληθυσμός που υποβάλαμε σε δοκιμασία ως προς τις δαπάνες ανερχόταν συνολικά σε 220,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Για τη θεμελίωση των αντίστοιχων γνώμών μας χρησιμοποιήσαμε διαφορετικούς πληθυσμούς ελέγχου για τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ (166,8 δισεκατομμύρια ευρώ) και για τις δαπάνες του ΜΑΑ (53,7 δισεκατομμύρια ευρώ).

Τα ευρήματά μας

Δήλωση διασφάλισης σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δήλωση διασφάλισης σχετικά με την αξιοπιστία των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων. Η δήλωση αυτή αποτελεί το κεντρικό στοιχείο της ετήσιας έκθεσής μας.

Ο ΜΑΑ είναι προσωρινό μέσο που αναπτύχθηκε και χρηματοδοτείται κατά τρόπο θεμελιωδώς διαφορετικό σε σχέση με τις συνήθεις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ. Ενώ οι δικαιούχοι των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ λαμβάνουν πληρωμές για την εκτέλεση ορισμένων δραστηριοτήτων ή τους επιστρέφονται έξοδα στα οποία έχουν υποβληθεί, στο πλαίσιο του ΜΑΑ τα κράτη μέλη εισπράττουν ποσά για την ικανοποιητική επίτευξη προκαθορισμένων ορόσημων ή τιμών-στόχου. Ως εκ τούτου, για τον ΜΑΑ εξετάσαμε κατά πόσον τα προκαθορισμένα ορόσημα ή τιμές-στόχος είχαν επιτευχθεί ικανοποιητικά, καθώς και αν είχαν τηρηθεί οι οριζόντιοι όροι επιλεξιμότητας. Ως εκ τούτου, διατυπώνουμε δύο χωριστές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών: μία σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ και μια δεύτερη όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ.

Οι λογαριασμοί της ΕΕ απεικονίζουν εύλογα τη χρηματοοικονομική κατάσταση της

Οι λογαριασμοί της ΕΕ για το 2022 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, τα οικονομικά αποτελέσματα της ΕΕ, καθώς και τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της στο τέλος του οικονομικού έτους, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα του δημόσιου τομέα.

Ως εκ τούτου, είμαστε σε θέση να διατυπώσουμε καθαρή γνώμη όσον αφορά την αξιοπιστία των λογαριασμών, όπως άλλωστε κάθε χρόνο από το 2007.

Στο τέλος του 2022, ο ισολογισμός της ΕΕ περιλαμβάνει υποχρέωση 80,6 δισεκατομμυρίων ευρώ για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό (έναντι 122,5 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021). Η μείωση της συνταξιοδοτικής υποχρέωσης το 2022 οφείλεται κυρίως στην αύξηση του ονομαστικού προεξοφλητικού επιτοκίου, το οποίο, με τη σειρά του, επηρεάζεται από την αύξηση των επιτοκίων παγκοσμίως.

Από 1ης Φεβρουαρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο έπαυσε να αποτελεί κράτος μέλος της ΕΕ. Την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, στους λογαριασμούς της ΕΕ εμφανιζόταν καθαρή απαίτηση 23,9 δισεκατομμυρίων ευρώ έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου (έναντι 41,8 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021), βάσει των αμοιβαίων υποχρεώσεων που καθορίζονταν στη συμφωνία αποχώρησης.

Ο αντίκτυπος της ρωσικής εισβολής στα δάνεια και στις επιχορηγήσεις προς την Ουκρανία που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς της ΕΕ αξιολογήθηκε, καταχωρίστηκε ορθά και γνωστοποιήθηκε σύμφωνα με τη σχετική απαίτηση των λογιστικών κανόνων.

Διατυπώνουμε καθαρή γνώμη σχετικά με τα έσοδα

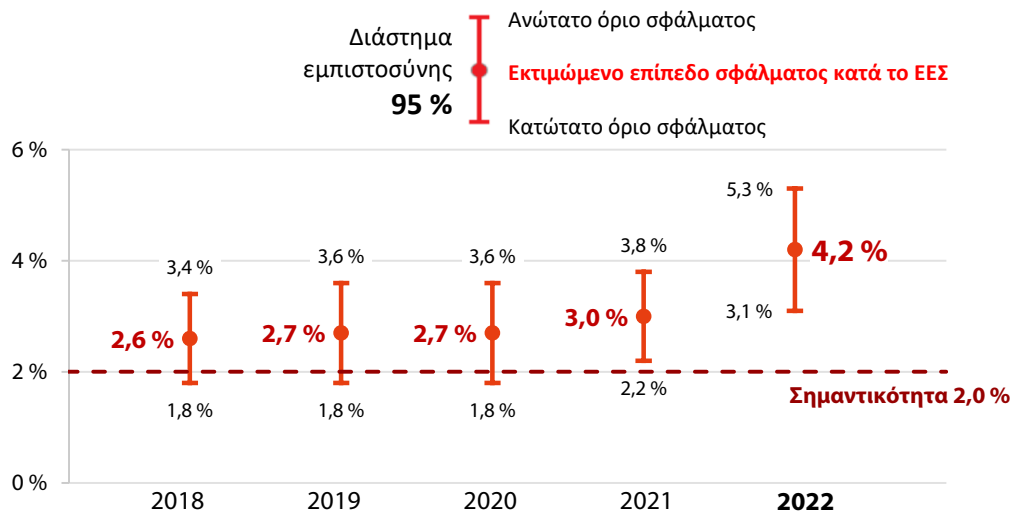
Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα έσοδα δεν περιέχουν σημαντικό σφάλμα. Τα σχετικά με τη διαχείριση των εσόδων συστήματα που εξετάσαμε ήταν γενικώς αποτελεσματικά.

Διατυπώνουμε αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ

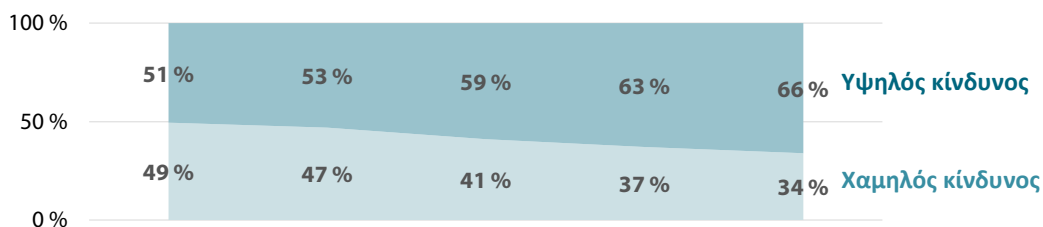
Ορίζουμε ως σφάλμα ένα χρηματικό ποσό που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Σφάλματα προκύπτουν, όταν κάποια κονδύλια δεν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την εφαρμοστέα ενωσιακή νομοθεσία και, κατά συνέπεια, για τον σκοπό που επιδίωκαν το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη θέσπισή της ή όταν αυτά δεν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με συγκεκριμένους εθνικούς κανόνες.

Όσον αφορά τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος κυμαίνεται μεταξύ 3,1 % και 5,3 %. Η μέση τιμή αυτού του εύρους τιμών, γνωστή στο παρελθόν ως «πιθανότερο σφάλμα», αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι από 3,0 % σε 4,2 % (βλέπε [γράφημα 3](#)).

Γράφημα 3 – Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος και πληθυσμός ελέγχου (2018-2022)

Πληθυσμός ελέγχου με βάση τον κίνδυνο

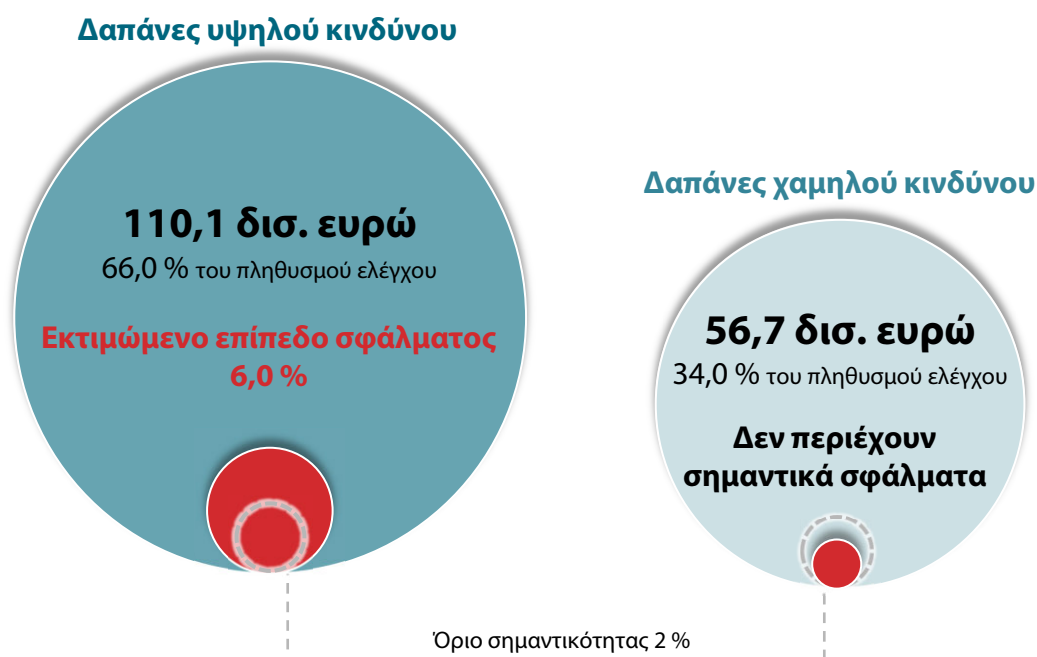

Πηγή: ΕΕΣ.

Περισσότερο από το ήμισυ του πληθυσμού ελέγχου περιείχε και πάλι σημαντικό σφάλμα

Το 2022, οι δαπάνες υψηλού κινδύνου αντιστοιχούσαν στο 66,0 % του πληθυσμού ελέγχου, ποσοστό αυξημένο σε σχέση με το 63,2 % του προηγούμενου έτους. Διαπιστώσαμε και πάλι ότι οι δαπάνες χαμηλού κινδύνου δεν περιείχαν σημαντικό σφάλμα, το οποίο ωστόσο εξακολούθησε να χαρακτηρίζει τις δαπάνες υψηλού κινδύνου. Ως εκ τούτου, ο τρόπος εκταμίευσης των κονδυλίων επηρεάζει τον κίνδυνο σφάλματος. Εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες υψηλού κινδύνου τοποθετείται στο 6,0 % (έναντι 4,7 % το 2021) (βλέπε [γράφημα 4](#)).

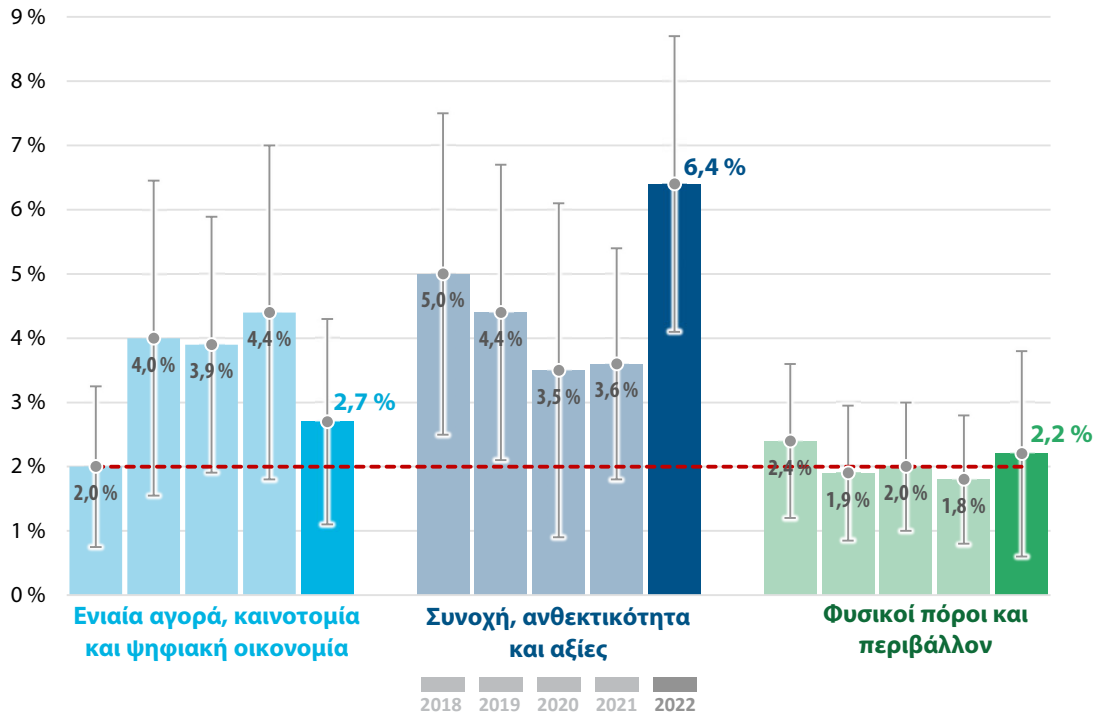
Γράφημα 4 – Ανάλυση του πληθυσμού ελέγχου για το 2022 σε δαπάνες υψηλού και χαμηλού κινδύνου

Πηγή: ΕΕΣ.

Το επίπεδο σφάλματος ανάγεται κυρίως στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες», ενώ ακολουθούν οι τομείς «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον», «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» και «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος» (βλέπε [γράφημα 5](#)).

Γράφημα 5 – Εκτιμώμενα επίπεδα σφάλματος για τους τομείς 1, 2 και 3 του ΠΔΠ (2018-2022)

Πηγή: ΕΕΣ.

Τα σφάλματα επιλεξιμότητας εξακολουθούν να είναι αυτά που συμβάλλουν περισσότερο στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις δαπάνες υψηλού κινδύνου. Η αύξηση της εκτίμησής μας για το επίπεδο σφάλματος στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» δεν ακολουθεί κάποιο γεωγραφικό μοντέλο. Ωστόσο, υπήρξε αύξηση συγκεκριμένων ειδών σφάλματος, όπως τα μη επιλέξιμα έξοδα και η μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων.

Σύγκριση των κατά την εκτίμησή μας επιπέδων σφάλματος με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις της Επιτροπής

Η ΕΕΔΕ, της οποίας την ευθύνη φέρει το Σώμα των Επιτρόπων, συνοψίζει τις βασικές πληροφορίες σχετικά με τις εσωτερικές δικλίδες και τη χρηματοοικονομική διαχείριση που περιλαμβάνονται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων (ΕΕΔ). Περιλαμβάνει τον κίνδυνο κατά την πληρωμή, ο οποίος αποτελεί την από μέρους της Επιτροπής εκτίμηση του ποσού που έχει καταβληθεί κατά παράβαση των εφαρμοστέων κανόνων. Σύμφωνα με την Επιτροπή, ο κίνδυνος κατά την πληρωμή για το 2022 είναι 1,9 %, τιμή χαμηλότερη του κατά τη δική μας εκτίμηση επιπέδου σφάλματος του 4,2 % (έναντι 3,0 % το 2021) και του δικού μας εύρους τιμών, που κυμαίνεται μεταξύ 3,1 % και 5,3 %.

Όπως και το κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος, η εκτίμηση της Επιτροπής δεν περιλαμβάνει τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ, για τις οποίες γνωστοποιεί χωριστά τα αποτελέσματα των δικλίδων βάσει ποιοτικής αξιολόγησης. Επιπλέον, η ΕΕΔ που καταρτίζει κάθε γενική διεύθυνση (ΓΔ) της Επιτροπής, περιλαμβάνει δήλωση του γενικού διευθυντή, με την οποία αυτός διασφαλίζει ότι η έκθεση παρουσιάζει ορθά τις συναφείς χρηματοοικονομικές πληροφορίες και ότι οι πράξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του είναι νόμιμες και κανονικές. Για τον σκοπό αυτό, όλες οι ΓΔ παρείχαν εκτιμήσεις του κινδύνου κατά την πληρωμή σχετικά με τις δαπάνες τους, με εξαίρεση τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Όσον αφορά τις τελευταίες, η Επιτροπή αξιολογεί τα αποτελέσματα των δικλίδων συνδυάζοντας τα αποτελέσματα των δικών της ελέγχων και δικλίδων με τα αντίστοιχα των κρατών μελών.

Όσον αφορά τους τομείς του ΠΔΠ για τους οποίους προβαίνουμε σε ειδική εκτίμηση, συγκρίναμε την εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή για το 2022 με τη δική μας εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος. Από τη σύγκριση προκύπτει ότι τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής είναι χαμηλότερα των δικών μας εκτιμήσεων για τρεις τομείς πολιτικής. Διαπιστώσαμε ότι, για τον τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία», ο κίνδυνος κατά την πληρωμή, που κατά την εκτίμηση της Επιτροπής ήταν 1,5 %, βρισκόταν στο κατώτερο μισό του δικού μας εύρους τιμών, χαμηλότερα από το κατά τη δική μας εκτίμηση επίπεδο σφάλματος. Για τον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες», η εκτίμηση της Επιτροπής ήταν 2,6 %, ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο του δικού μας εύρους τιμών για το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος. Όσο για τον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον», ο κατά την εκτίμηση της Επιτροπής κίνδυνος κατά την πληρωμή (1,7 %) τοποθετείτο στο κατώτερο μισό του δικού μας εύρους τιμών, χαμηλότερα από το κατά τη δική μας εκτίμηση επίπεδο σφάλματος.

Στην ΕΕΔΕ, η Επιτροπή παρουσιάζει τη συνολική εκτίμηση κινδύνου για τις ετήσιες δαπάνες του 2022, προκειμένου να προσδιορίσει ποιες είναι οι δράσεις που πρέπει να αναπτύξει στους τομείς υψηλού κινδύνου. Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο κίνδυνος είναι χαμηλός για το 63 % των δαπανών, μέτριος για το 12 % και υψηλός για το 25 %. Ωστόσο, οι εργασίες μας ανέδειξαν περιορισμούς στις κατασταλτικές ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής, οι οποίοι, θεωρούμενοι στο σύνολό τους, επηρεάζουν την αξιοπιστία της από μέρους της εκτίμησης κινδύνου.

Διατυπώσαμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ για το 2022

Τα συνολικά ελεγκτικά τεκμήρια που προέκυψαν από τις εργασίες μας δείχνουν ότι υπήρχαν ποσοτικά ευρήματα για 11 από τις 13 πληρωμές στο πλαίσιο του ΜΑΑ (και τις σχετικές εκκαθαρίσεις προχρηματοδοτήσεων). Από τις πληρωμές αυτές, οι έξι περιείχαν σημαντικό σφάλμα. Εντοπίσαμε επίσης περιπτώσεις αδυναμιών στον σχεδιασμό των ορόσημων ή των τιμών-στόχου και προβλήματα με την αξιοπιστία των πληροφοριών που τα κράτη μέλη παρέθεταν στις διαχειριστικές δηλώσεις τους.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα σημαντικότερα ευρήματα παρατίθενται στα κεφάλαια 1 και 11 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2022. Το πλήρες κείμενο της ετήσιας έκθεσής μας είναι διαθέσιμο στον ιστότοπό μας (eca.europa.eu).

Τα αποτελέσματα του ελέγχου μας αναλυτικότερα

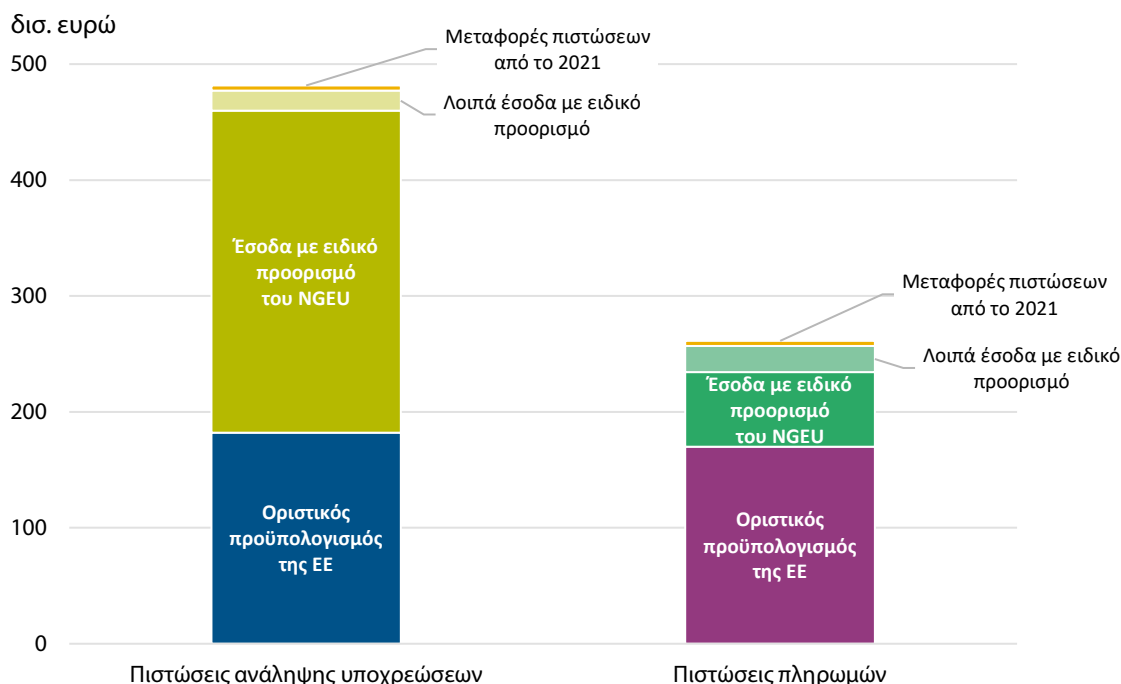

Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική διαχείριση

Το ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού ήταν υψηλό για τις αναλήψεις υποχρεώσεων και τις πληρωμές

Το 2022 ήταν το δεύτερο έτος εφαρμογής του ΠΔΠ 2021-2027. Στο [γράφημα 6](#) παρουσιάζονται οι συνολικές διαθέσιμες δαπάνες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, περιλαμβανομένων των επιχορηγήσεων του NGEU.

Γράφημα 6 – Συνολικές διαθέσιμες δαπάνες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για το 2022, περιλαμβανομένων των επιχορηγήσεων του NGEU

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2022.

Το 2022 χρησιμοποιήθηκαν οι περισσότερες πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων

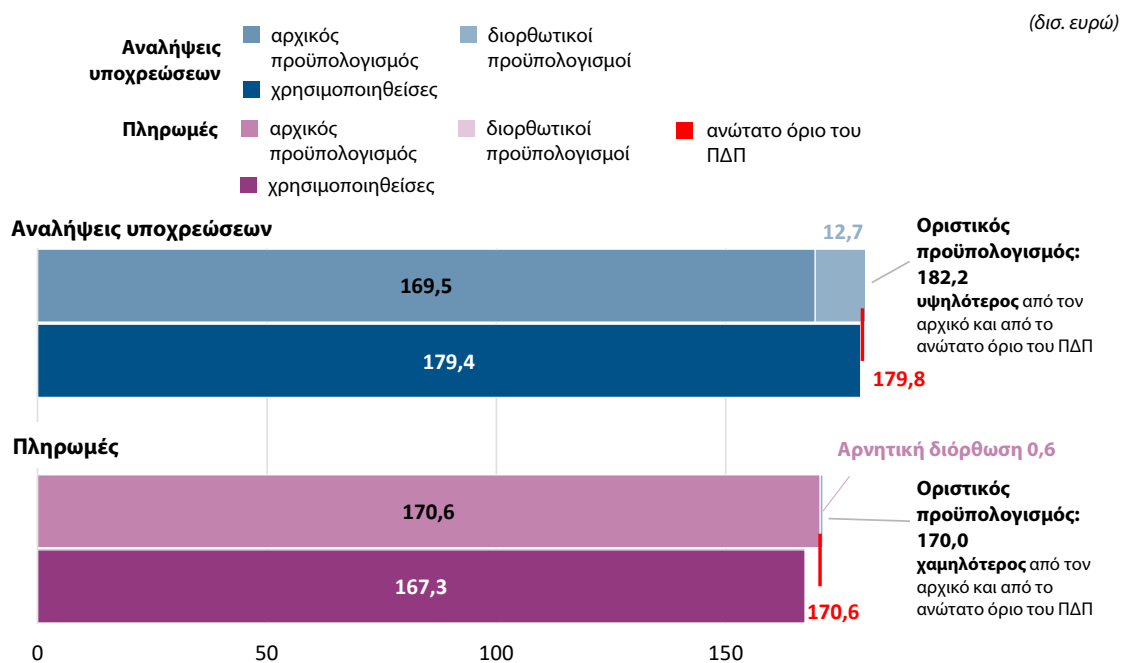
Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή ενέκρινε αρχικό προϋπολογισμό ύψους 169,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων. Κατά τη διάρκεια του 2022, ο προϋπολογισμός τροποποιήθηκε πέντε φορές, με αποτέλεσμα να αυξηθεί στα 182,2 δισεκατομμύρια ευρώ και να υπερβεί το όριο των 179,8 δισεκατομμυρίων ευρώ του ΠΔΠ. Η αύξηση αυτή κατέστη δυνατή με τη χρήση ειδικών μηχανισμών, όπως ο Μηχανισμός Ευελιξίας, το Αποθεματικό Προσαρμογής στο Brexit, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση και το

Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας. Στον οριστικό προϋπολογισμό, κατά τη διάρκεια του 2022 αναλήφθηκαν συνολικά υποχρεώσεις ύψους 179,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, γεγονός που σημαίνει ότι χρησιμοποιήθηκε πάνω από το 98 % του διαθέσιμου ποσού.

Οι τελικές πιστώσεις πληρωμών χρησιμοποιήθηκαν σχεδόν εξ ολοκλήρου

Ο αρχικός προϋπολογισμός για πιστώσεις πληρωμών ορίστηκε σε 170,6 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που τελικά μειώθηκε στα 170,0 δισεκατομμύρια ευρώ. Υπήρξαν ανάγκες για πρόσθετες πληρωμές ως αποτέλεσμα του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και του υψηλού πληθωρισμού και της αύξησης των τιμών ενέργειας. Από τα 170,0 δισεκατομμύρια ευρώ που ήταν διαθέσιμα ως πιστώσεις πληρωμών στον προϋπολογισμό της ΕΕ χρησιμοποιήθηκαν τα 167,3 δισεκατομμύρια ευρώ (βλέπε [γράφημα 7](#)).

Γράφημα 7 – Εκτέλεση του προϋπολογισμού το 2022

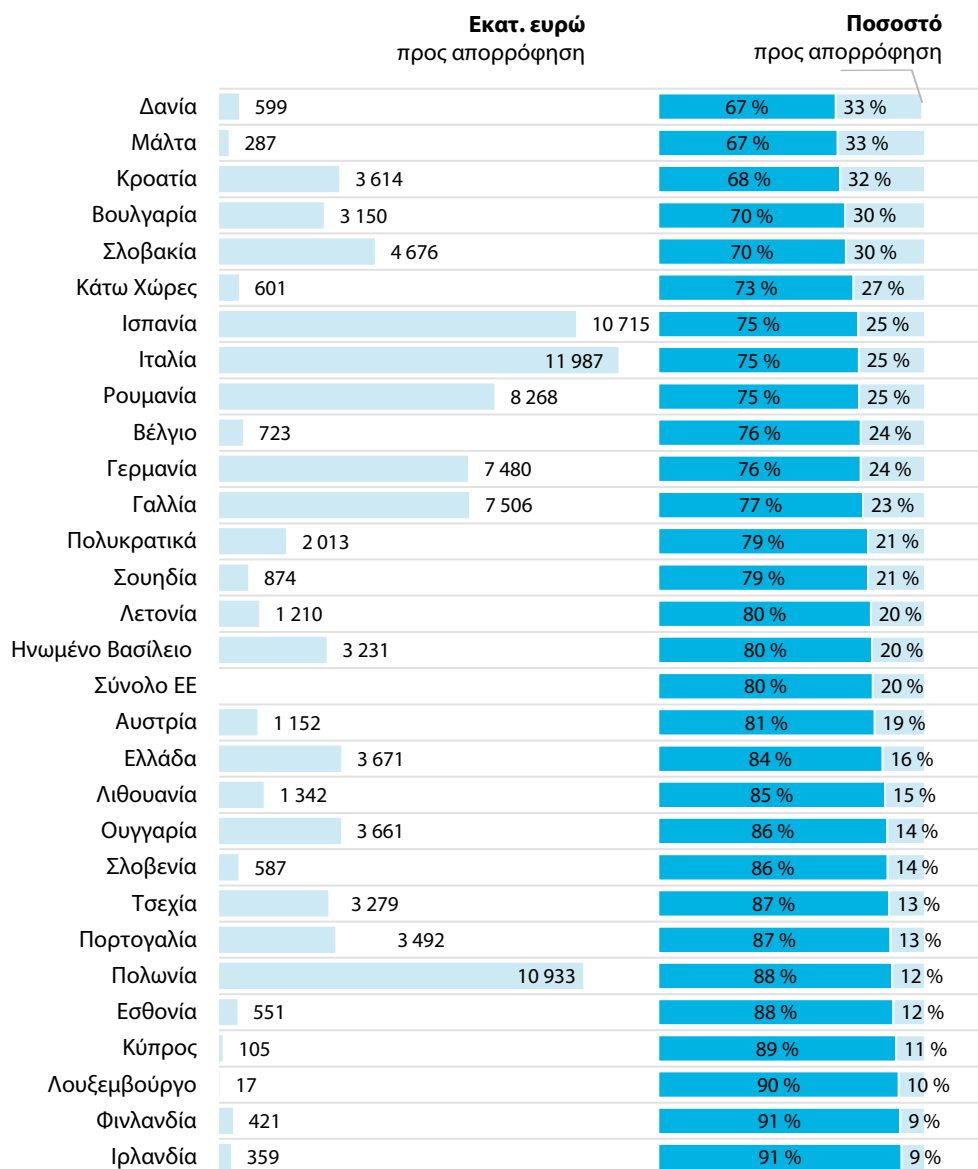
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2022.

Εάν συνυπολογιστούν οι πρόσθετες πληρωμές ύψους 71,8 δισεκατομμυρίων ευρώ από έσοδα με ειδικό προορισμό και οι μεταφορές 4,2 δισεκατομμυρίων ευρώ από το 2021, το 2022 οι πληρωμές ανήλθαν συνολικά σε 243,3 δισεκατομμύρια ευρώ. Ως εκ τούτου, με συνολικές πιστώσεις πληρωμών ύψους 261,3 δισεκατομμυρίων ευρώ, η χρησιμοποίηση του προϋπολογισμού πληρωμών ανήλθε σε 93 %.

Η απορρόφηση των κονδυλίων των ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020 συνεχίστηκε το 2022, αν και με βραδύτερους ρυθμούς από ό,τι το 2021 και το 2020

Οι πληρωμές από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), μη συνυπολογιζόμενων των πόρων του ΝΓΕΥ, ανήλθαν σε 64,9 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό χαμηλότερο από το αντίστοιχο του 2021 (75,1 δισεκατομμύρια ευρώ) και του 2020 (72,0 δισεκατομμύρια ευρώ). Έτσι, στο τέλος του 2022, οι συνολικές πληρωμές για τα επιχειρησιακά προγράμματα των ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020 ανέρχονταν σε 396,1 δισεκατομμύρια ευρώ από σύνολο διαθέσιμων κονδυλίων ύψους 492,6 δισεκατομμυρίων ευρώ (80,4 %). Τα ποσοστά απορρόφησης των ΕΔΕΤ διαφέρουν σημαντικά μεταξύ κρατών μελών (βλέπε [γράφημα 8](#)).

Γράφημα 8 – Ποσοστά απορρόφησης των ΕΔΕΤ την περίοδο 2014-2020 (μη συνυπολογιζόμενων των πόρων του ΝΓΕΥ)

Σημ.: Ως ποσά «προς απορρόφηση» νοούνται οι πληρωμές που τα κράτη μέλη μπορούν ακόμη να ζητήσουν από την Επιτροπή. Τα ποσά αυτά δεν απηχούν απαραίτητα την πλήρη πρόοδο όσον αφορά την εκτέλεση των έργων στα κράτη μέλη. Οι διαφορές οφείλονται στη στρογγυλοποίηση.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών που παρείχε η Επιτροπή.

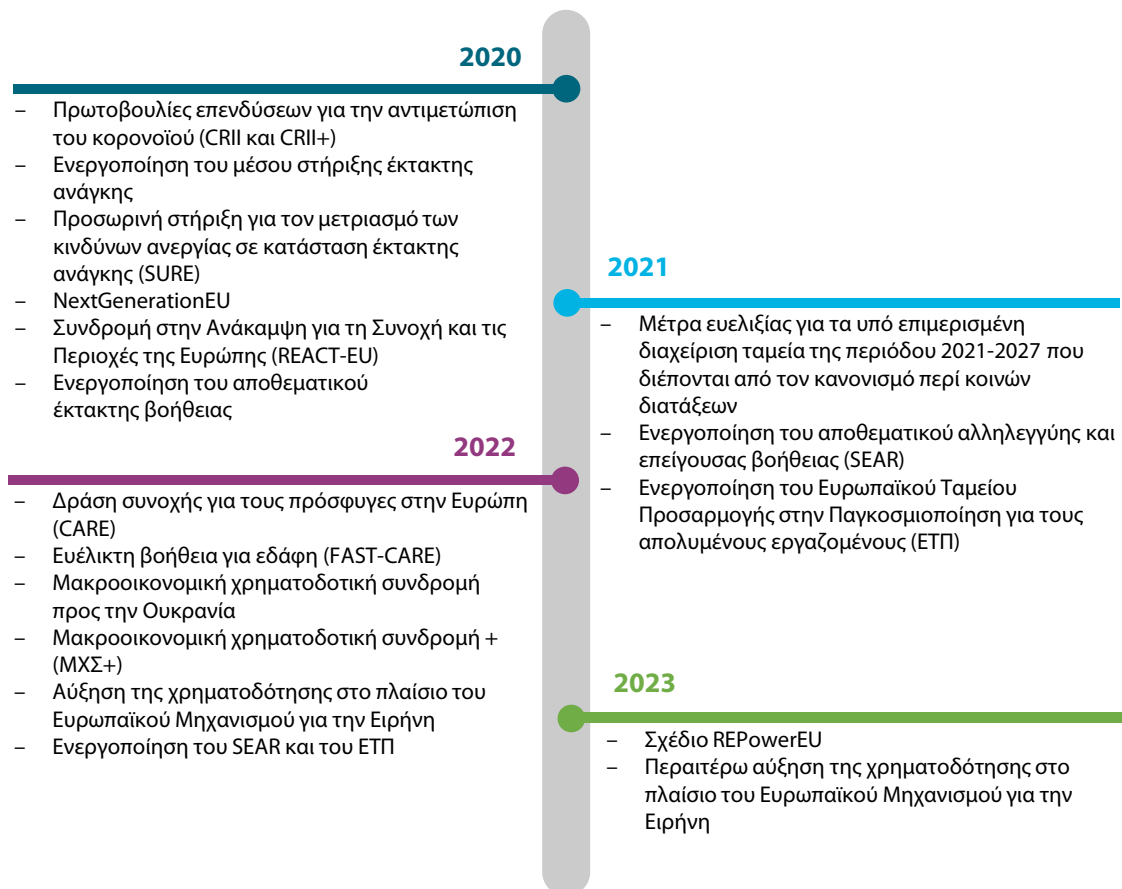
Η Επιτροπή δέσμευσε μεν περισσότερους πόρους από τα υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμεία της περιόδου 2021-2027 που διέπονται από τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων, ωστόσο η καθυστερημένη έγκριση των προγραμμάτων των κρατών μελών είχε ως συνέπεια χαμηλές πληρωμές

Με την έναρξη του νέου ΠΔΠ, υπήρξε μετάβαση από τα ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020 προς τα υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμεία της περιόδου 2021-2027. Για τα υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμεία, το 2022 τα κράτη μέλη ανέλαβαν υποχρεώσεις ύψους 65,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 90 % των διαθέσιμων πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων (το 2021, είχαν αναλάβει υποχρεώσεις που αντιστοιχούσαν μόλις στο 2 % των διαθέσιμων 50,1 δισεκατομμυρίων ευρώ).

Διάφορα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ χρησιμοποιήθηκαν για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

Το 2022, διάφορα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ χρησιμοποιήθηκαν για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης λόγω απρόβλεπτων γεγονότων. Εισήχθησαν νέα μέτρα ευελιξίας με σκοπό να βοηθήσουν τις αρχές των κρατών μελών με την αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας COVID-19, του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και της ενεργειακής κρίσης (βλέπε [γράφημα 9](#)).

Γράφημα 9 – Βασικά μέτρα της ΕΕ για την αντιμετώπιση κρίσεων την περίοδο 2020-2023

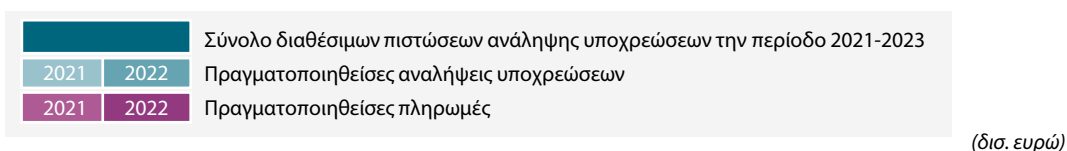

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας.

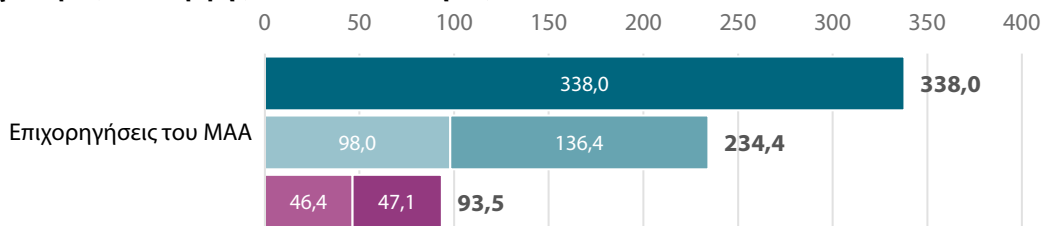
Η εκτέλεση του NGEU επιταχύνθηκε το 2022, η πρόοδος ωστόσο ήταν βραδύτερη από την αναμενόμενη

Το 2022, οι αναλήψεις υποχρεώσεων επιταχύνθηκαν και αυξήθηκαν σε 306,0 δισεκατομμύρια ευρώ στο τέλος του έτους (έναντι 143,5 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021). Τα κράτη μέλη θα χρειαστεί να δεσμεύσουν τα υπόλοιπα 115,1 δισεκατομμύρια ευρώ το 2023, καθώς κάτι τέτοιο δεν θα είναι πλέον δυνατό μετά το τέλος του έτους. Το 2022, τα κράτη μέλη εισέπραξαν 47,1 δισεκατομμύρια ευρώ ως επιχορηγήσεις από τον ΜΑΑ (έναντι 46,4 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021). Αν και κατά τι υψηλότερο από το 2021, το ποσό αυτό δεν έφθασε τα 63,0 δισεκατομμύρια ευρώ που ανέμενε η Επιτροπή. Ωστόσο, οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν το 2022 συνδέονταν σχεδόν εξ ολοκλήρου με την εκπλήρωση ορόσημων και τιμών-στόχου, ενώ αυτές του 2021 αποτελούσαν κυρίως προχρηματοδότηση (βλέπε [γράφημα 10](#)).

Γράφημα 10 – Εκτέλεση του NGEU όσον αφορά τον ΜΑΑ

Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)

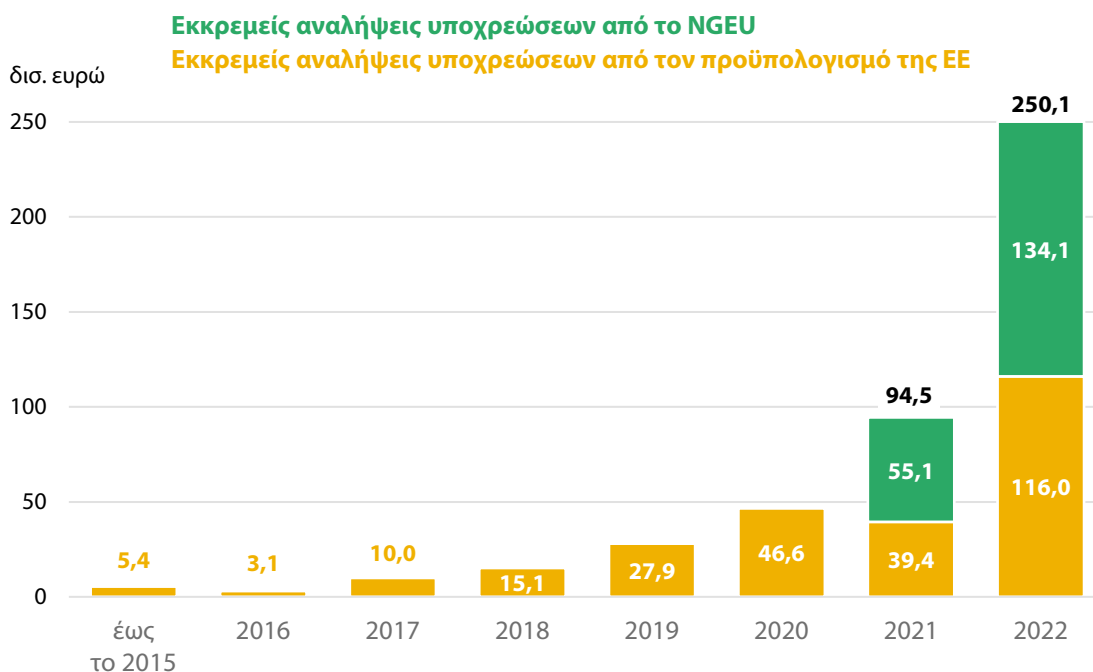

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2022 και των εκθέσεων σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού από το λογιστικό σύστημα της Επιτροπής.

Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα κονδύλια επιχορηγήσεων του NGEU έφθασαν στο πρωτοφανές ποσό των 453 δισεκατομμυρίων ευρώ

Στο τέλος του 2022, οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα κονδύλια επιχορηγήσεων του NGEU, που εάν δεν αποδεσμευθούν συνιστούν μελλοντικά χρέη, έφθασαν στο πρωτοφανές ποσό των 453 δισεκατομμυρίων ευρώ. Αυτό οφείλεται κυρίως σε αυξημένη δέσμευση κονδυλίων κατά το δεύτερο έτος εκτέλεσης του NGEU, καθώς και στην έναρξη της εκτέλεσης των υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμείων της περιόδου 2021-2027. Σύμφωνα με την Επιτροπή, μετά από περαιτέρω αύξηση σε 460 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου το 2023, οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων αναμένεται να σημειώσουν μείωση μεταξύ 2024 και 2026, δεδομένου ιδίως ότι δεν πρόκειται να υπάρξουν νέες στο πλαίσιο του NGEU μετά το 2023 (βλέπε [γράφημα 11](#)).

Γράφημα 11 – Εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων ανά έτος και είδος χρηματοδότησης (προϋπολογισμός της ΕΕ και NGEU)

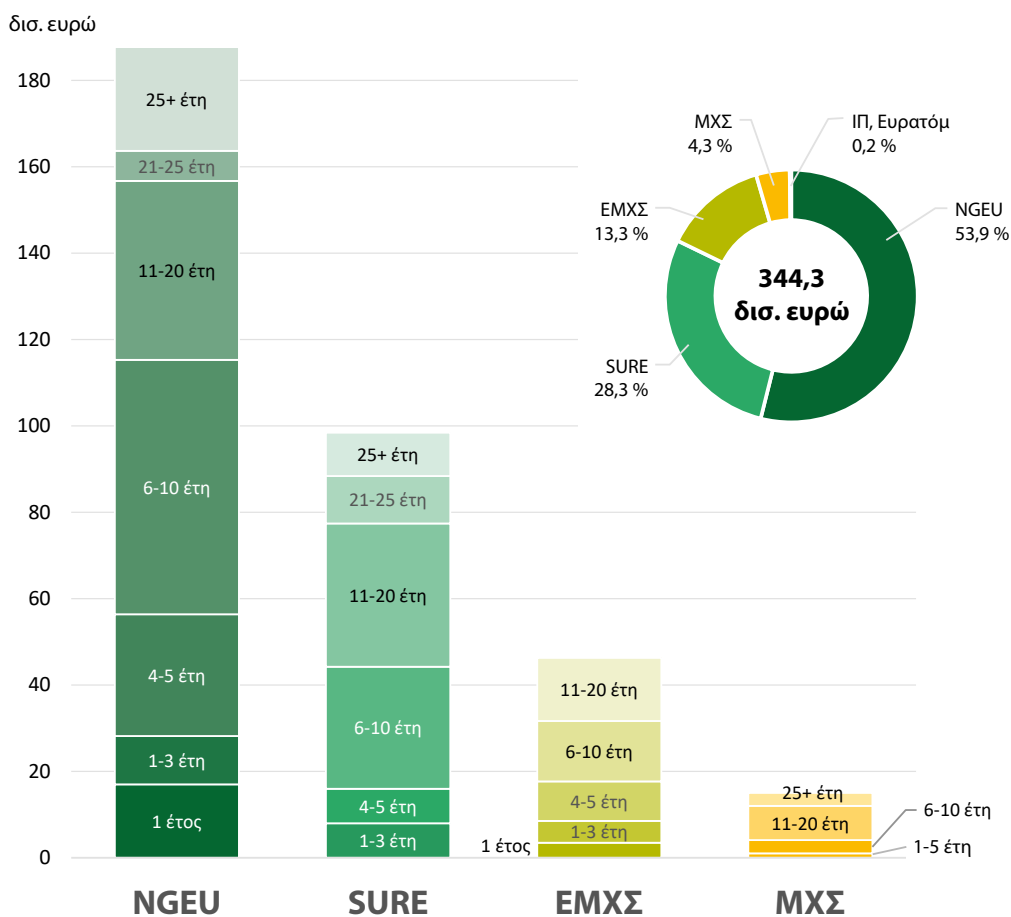
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2022 και των εκθέσεων σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού από το λογιστικό σύστημα της Επιτροπής.

Κίνδυνοι και προκλήσεις

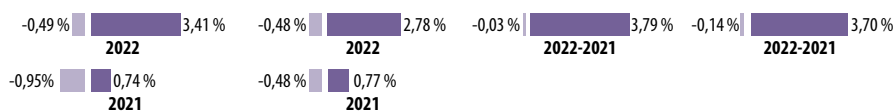
Τα έξοδα δανεισμού για το χρέος της ΕΕ αυξήθηκαν σημαντικά

Το χρέος της ΕΕ —ήτοι ο δανεισμός από τις αγορές για το NGEU, το SURE, τη ΜΧΣ, τον ΕΜΧΣ, το ΙΠ και την Ευρατόμ— αυξήθηκε το 2022, ανερχόμενο σε 344,3 δισεκατομμύρια ευρώ στο τέλος του έτους (έναντι 236,7 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021), κυρίως λόγω του νέου δανεισμού για το NGEU, το SURE και τη ΜΧΣ. Στο [γράφημα 12](#) παρουσιάζονται η ληκτότητα και τα πραγματικά επιτόκια δανεισμού.

Γράφημα 12 – Ληκτότητες και πραγματικά επιτόκια των δανειοληπτικών πράξεων που καλύπτονται από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Πραγματικό επιτόκιο (ως φάσμα τιμών)

ΝΓΕΥ: Μέσο NextGenerationEU

ΣΥΡΕ: Ευρωπαϊκό μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης

ΕΜΧΣ: Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης

ΜΧΣ: Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή

ΙΠ: Μηχανισμός Ισοζυγίου Πληρωμών

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2022.

Από τις εν λόγω δανειοληπτικές πράξεις, μόνο το μέσο NGEU δημιούργησε κίνδυνο επιτοκίου για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Το 2022, λόγω των αυξανόμενων επιτοκίων στις αγορές, το κόστος της νέας χρηματοδότησης του NGEU αυξήθηκε από 0,14 % το δεύτερο εξάμηνο του 2021 σε 2,60 % το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Το 2022, οι καθαροί τόκοι που καταβλήθηκαν για τον δανεισμό στο πλαίσιο του NGEU ανήλθαν σε 0,5 δισεκατομμύρια ευρώ.

Το συνολικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ ήταν υψηλότερο από το αντίστοιχο του 2021

Στο τέλος του 2022, το συνολικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ ανερχόταν σε 248,3 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό αυξημένο σε σχέση με το 2021, όταν αυτό ανερχόταν σε 204,9 δισεκατομμύρια ευρώ. Η αύξηση αυτή οφειλόταν κυρίως στον δανεισμό για τα πρόσθετα δάνεια του ΜΑΑ και του SURE που χορηγήθηκαν στα κράτη μέλη, ύψους 27,2 δισεκατομμυρίων ευρώ και 8,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, αντίστοιχα (έναντι 18,0 δισεκατομμυρίων ευρώ και 89,7 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021, αντίστοιχα), καθώς και για τα δάνεια στο πλαίσιο της ΜΧΣ προς την Ουκρανία, ύψους 7,2 δισεκατομμυρίων ευρώ. Στο [γράφημα 13](#) παρουσιάζεται αναλυτικά το άνοιγμα με βάση την προέλευσή του και την κάλυψη των κινδύνων.

Γράφημα 13 – Συνολικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ στο τέλος του 2022, με βάση την προέλευσή του και την κάλυψη των κινδύνων

(*) Δάνεια ισοζυγίου πληρωμών – 0,2 δισεκατομμύρια ευρώ, δάνεια της Ευρατόμ – κράτη μέλη 0,03 δισεκατομμύρια ευρώ.

(**) Εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ) – 0,4 δισεκατομμύρια ευρώ, εγγύηση του InvestEU – 0,3 δισεκατομμύρια ευρώ και εγγύηση του ΕΤΒΑ+ – 0,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

Σημ.: Οι διαφορές οφείλονται στη στρογγυλοποίηση.

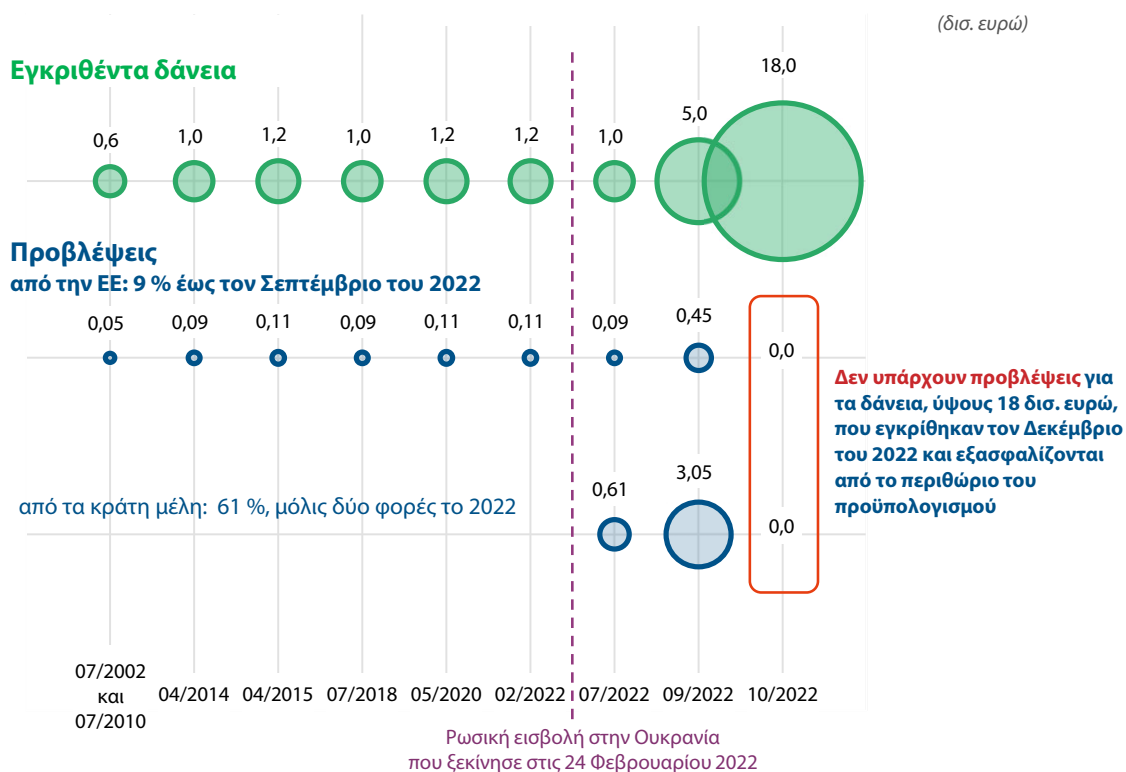
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2022.

Ο κίνδυνος ανοίγματος του προϋπολογισμού της ΕΕ μετριάζεται εν μέρει από τις εγγυήσεις που παρέχουν τα κράτη μέλη και από το κοινό ταμείο προβλέψεων. Τα ποσά που διαχειρίζεται το κοινό ταμείο προβλέψεων (ΚΤΠ) αυξήθηκαν από 12,3 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021 σε 14,4 δισεκατομμύρια ευρώ το 2022.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας αυξάνει τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους για τους μελλοντικούς προϋπολογισμούς της ΕΕ

Το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ προς την Ουκρανία υπερδιπλασιάστηκε το 2022 έναντι του 2021 (από 7 δισεκατομμύρια ευρώ σε 16 δισεκατομμύρια ευρώ). Η έγκριση πρόσθετου ποσού 18 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη ΜΧΣ+ στο τέλος του 2022 θα αυξήσει σημαντικά το εν λόγω άνοιγμα των μελλοντικών προϋπολογισμών. Επιπλέον, λόγω του ότι το πρόσθετο αυτό ποσό δεν απαιτεί τον σχηματισμό προβλέψεων, ο κίνδυνος για αυτούς τους μελλοντικούς προϋπολογισμούς της ΕΕ αυξάνεται. Οποιαδήποτε σχετική ζημία θα πρέπει να καλυφθεί από αυτούς τους μελλοντικούς προϋπολογισμούς ή από το «περιθώριο» του προϋπολογισμού, δηλαδή το ποσό μεταξύ του ανώτατου ορίου του ΠΔΠ και του ανώτατου ορίου των ιδίων πόρων (βλέπε [γράφημα 14](#)).

Γράφημα 14 – Χρονογραμμή των εγκεκριμένων δανείων στο πλαίσιο της ΜΧΣ προς την Ουκρανία, περιλαμβανομένων των προβλέψεων

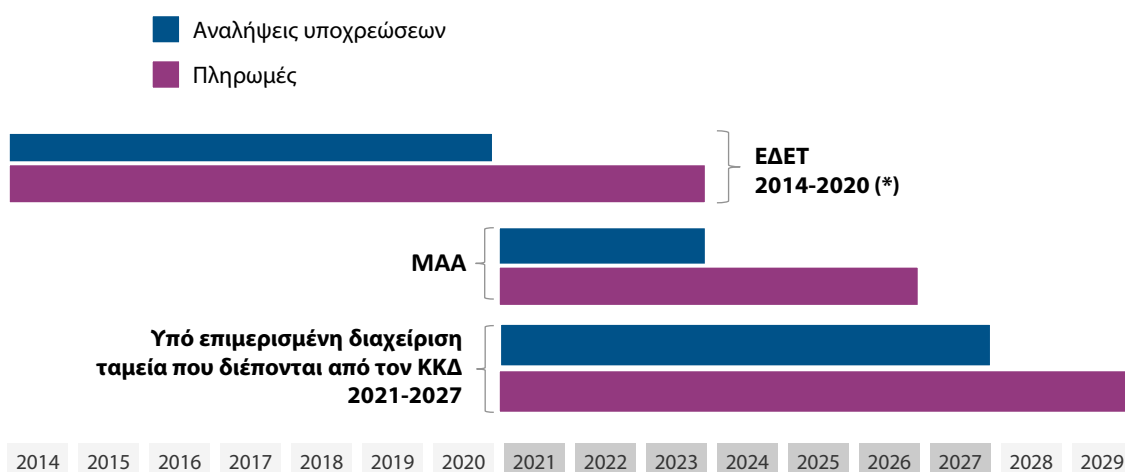

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

Η ταυτόχρονη και καθυστερημένη εφαρμογή διαφόρων μέσων αυξάνει τον κίνδυνο απώλειας πόρων από τα κράτη μέλη

Επί του παρόντος, τα κράτη μέλη απορροφούν ταυτόχρονα κονδύλια από διάφορα μέσα: τα εναπομένοντα προγράμματα των ΕΔΕΤ υπό το ΠΔΠ 2014-2020, τα υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμεία της περιόδου 2021-2027 που διέπονται από τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων (ΚΚΔ) και τον ΜΑΑ. Παράλληλα με όλα αυτά, χρειάζεται να εφαρμοσθούν μέτρα που θεσπίστηκαν σε σχέση με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Τα περισσότερα κράτη μέλη άρχισαν να διαθέτουν οικονομικούς πόρους σε έργα από τα υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμεία που διέπονται από τον ΚΚΔ μόλις από τα τέλη του 2022, λόγω καθυστερήσεων στην έγκριση της σχετικής νομοθεσίας και, κατά συνέπεια, των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Εάν η εκτέλεση των υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμείων δεν επιταχυνθεί σημαντικά το 2024 και το 2025, ο κίνδυνος αποδεδειγμένων αργότερα κατά τη διάρκεια της περιόδου θα αυξηθεί εκθετικά (βλέπε [γράφημα 15](#)).

Γράφημα 15 – Χρονογραμμή για την ανάληψη υποχρεώσεων και την καταβολή πληρωμών στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ, του ΜΑΑ και των υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμείων που διέπονται από τον ΚΚΔ

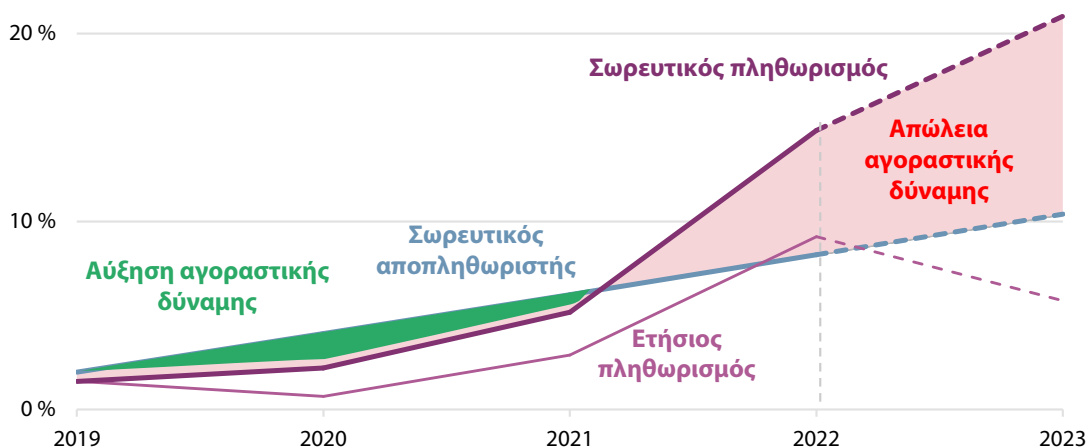
(*) Για το ΕΓΤΑΑ ορίστηκε μεταβατική περίοδος για το 2021 και το 2022, μετά τη λήξη της οποίας αυτό θα υπόκειται πλήρως στο πλαίσιο των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ. Αυτό συνεπάγεται στην πράξη τη διετή παράταση των περιόδων ανάληψης υποχρεώσεων και καταβολής πληρωμών όσον αφορά το εν λόγω ταμείο (έως το 2022 και το 2025, αντίστοιχα).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας.

Ο υψηλός πληθωρισμός επηρεάζει τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Ο υψηλός πληθωρισμός επηρεάζει ποικιλοτρόπως τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Δεδομένου ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ αναπροσαρμόζεται ετησίως με την εφαρμογή σταθερού αποπληθωριστή 2 %, η αγοραστική δύναμή του μειώνεται κατά τη διαφορά μεταξύ του ποσοστού αυτού και του μέσου πληθωρισμού. Βάσει των προβλέψεων της Επιτροπής σχετικά με τον πληθωρισμό, εκτιμούμε ότι, μέχρι το 2023, ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα μπορούσε να χάσει σχεδόν το 10 % της αγοραστικής του δύναμης. Ο υψηλός πληθωρισμός αυξάνει ιδίως τα πάγια έξοδα, όπως τα διοικητικά έξοδα και το κόστος χρηματοδότησης. Επηρεάζει επίσης την αναλογία των εσόδων που προέρχονται από διαφορετικές πηγές (βλέπε [γράφημα 16](#)).

Γράφημα 16 – Μεταβολές της αγοραστικής δύναμης του προϋπολογισμού της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των εαρινών οικονομικών προβλέψεων 2023 της Επιτροπής.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- Υπό το πρίσμα του υψηλού επιπέδου εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων, των οποίων οι αντίστοιχες πληρωμές πρόκειται να πραγματοποιηθούν από μελλοντικούς προϋπολογισμούς της ΕΕ, να εντοπίσει τρόπους ώστε να βοηθήσει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν ταχύτερα τα ενωσιακά ταμεία, ιδίως τα υπό επιμερισμένη διαχείριση που διέπονται από τον ΚΚΔ, τηρώντας παράλληλα την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης·
- να προβεί σε εκτίμηση των επιπτώσεων στον προϋπολογισμό της ΕΕ του επί σειρά ετών υψηλού πληθωρισμού και να καθορίσει εργαλεία για τον μετριασμό των βασικών κινδύνων που προκύπτουν. Στο πλαίσιο αυτό, οφείλει να διαφυλάξει την ικανότητα του προϋπολογισμού της ΕΕ να εκπληρώνει τις διάφορες νομικές και συμβατικές υποχρεώσεις, όπως σε περίπτωση αύξησης του κόστους χρηματοδότησης·
- δεδομένων του αυξανόμενου ανοίγματος του προϋπολογισμού της ΕΕ λόγω δανεισμού για την κάλυψη πρόσθετων αναγκών πληρωμών, όπως αυτές που προέκυψαν από την πανδημία COVID-19 και τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, καθώς και λόγω των εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό, να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο, ώστε τα εργαλεία για τον μετριασμό του κινδύνου, όπως το κοινό ταμείο προβλέψεων, να διαθέτουν την κατάλληλη επάρκεια και να δημοσιεύει την εκτίμησή της όσον αφορά το συνολικό ετήσιο άνοιγμα.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη χρηματοοικονομική διαχείριση παρατίθενται στο κεφάλαιο 2 της [ετήσιας έκθεσής μας για το 2022](#).

Επίτευξη αποτελεσμάτων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Κάθε χρόνο, αναλύουμε σειρά ζητημάτων που αφορούν τις επιδόσεις και τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ο οποίος εκτελείται από την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Φέτος, αντικείμενο της ανάλυσής μας ήταν:

- τα αποτελέσματα και τα κύρια μηνύματα από τις ειδικές εκθέσεις που εκπονήσαμε το 2022 για διάφορα ζητήματα επιδόσεων, καθώς και σχετικές πληροφορίες από την Επιτροπή και τις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό και τις νομοθετικές αρχές (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης)·
- η υλοποίηση των συστάσεων που διατυπώνονταν στην έκθεσή μας σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2019·
- η υλοποίηση των συστάσεων που διατυπώνονταν στις ειδικές εκθέσεις που δημοσιεύσαμε το 2019.

Κύρια μηνύματα από τις ειδικές εκθέσεις που εκπονήσαμε το 2022 για διάφορα ζητήματα επιδόσεων

Στις ειδικές εκθέσεις μας εξετάζουμε την εφαρμογή των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Το 2022, **δημοσιεύσαμε 28** ειδικές εκθέσεις που αναφέρονταν σε πολλές από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ στους διάφορους τομείς δαπανών και πολιτικής. Οι ελεγχόμενοί μας έχουν το δικαίωμα να απαντούν στις παρατηρήσεις μας. Οι ειδικές εκθέσεις που δημοσιεύσαμε το 2022 περιλάμβαναν 214 συστάσεις αναφερόμενες σε μεγάλο εύρος θεμάτων και απευθυνόμενες κυρίως στην Επιτροπή. Το 91 % των συστάσεων αυτών έγινε πλήρως δεκτό. Οι συστάσεις αφορούσαν πέντε στρατηγικούς τομείς και, συγκεκριμένα, την απόκριση της ΕΕ στην πανδημία COVID-19, την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, την ανθεκτικότητα και τις ευρωπαϊκές αξίες, την κλιματική αλλαγή, το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους και, τέλος, τις δημοσιονομικές πολιτικές και τα δημόσια οικονομικά (βλέπε [πίνακα 1](#)).

Πίνακας 1 – Στρατηγικοί τομείς του ΕΕΣ που κάλυψαν οι ειδικές εκθέσεις του 2022

 <p>Απόκριση στην πανδημία COVID-19</p>	<p>Ειδ. έκθεση 13/2022: Ελεύθερη κυκλοφορία στην ΕΕ στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19</p> <p>Ειδ. έκθεση 18/2022: Θεσμικά όργανα της ΕΕ και πανδημία COVID-19</p> <p>Ειδ. έκθεση 19/2022: Προμήθεια εμβολίων κατά της COVID-19 από την ΕΕ</p> <p>Ειδ. έκθεση 21/2022: Η αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας από την Επιτροπή</p> <p>Ειδ. έκθεση 28/2022: Στήριξη για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE)</p>
 <p>Ανταγωνιστικότητα</p>	<p>Ειδ. έκθεση 03/2022: Τεχνολογία 5G στην ΕΕ</p> <p>Ειδ. έκθεση 06/2022: Δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας της ΕΕ</p> <p>Ειδ. έκθεση 07/2022: Μέσα διεθνοποίησης των ΜΜΕ</p> <p>Ειδ. έκθεση 08/2022: Στήριξη του ΕΤΠΑ για την ανταγωνιστικότητα των ΜΜΕ</p> <p>Ειδ. έκθεση 15/2022: Μέτρα για τη διεύρυνση της συμμετοχής στο «Ορίζων 2020»</p> <p>Ειδ. έκθεση 16/2022: Δεδομένα στην κοινή γεωργική πολιτική</p> <p>Ειδ. έκθεση 23/2022: Συνεργίες μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων 2020» και των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων</p> <p>Ειδ. έκθεση 24/2022: Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση στην υπηρεσία των επιχειρήσεων</p>
 <p>Ανθεκτικότητα και ευρωπαϊκές αξίες</p>	<p>Ειδ. έκθεση 01/2022: Ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια</p> <p>Ειδ. έκθεση 05/2022: Η κυβερνοασφάλεια στα θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της ΕΕ</p> <p>Ειδ. έκθεση 14/2022: Η απόκριση της Επιτροπής στα φαινόμενα απάτης στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής</p> <p>Ειδ. έκθεση 27/2022: Στήριξη της ΕΕ για τη διασυνοριακή συνεργασία με τις γειτονικές χώρες</p>
 <p>Κλιματική αλλαγή, περιβάλλον και φυσικοί πόροι</p>	<p>Ειδ. έκθεση 02/2022: Ενεργειακή απόδοση στις επιχειρήσεις</p> <p>Ειδ. έκθεση 09/2022: Κλιματικές δαπάνες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ της περιόδου 2014-2020</p> <p>Ειδ. έκθεση 10/2022: Το LEADER και η τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων</p> <p>Ειδ. έκθεση 12/2022: Διατηρησιμότητα των έργων αγροτικής ανάπτυξης</p> <p>Ειδ. έκθεση 20/2022: Δράση της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας</p> <p>Ειδ. έκθεση 22/2022: Στήριξη της ΕΕ προς τις περιφέρειες εξόρυξης άνθρακα</p>
 <p>Δημοσιονομικές πολιτικές και δημόσια οικονομικά</p>	<p>Ειδ. έκθεση 04/2022: Επενδυτικά κεφάλαια</p> <p>Ειδ. έκθεση 11/2022: Προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ</p> <p>Ειδ. έκθεση 17/2022: Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εξωτερικοί σύμβουλοι</p> <p>Ειδ. έκθεση 25/2022: Επαλήθευση του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος για τη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ</p> <p>Ειδ. έκθεση 26/2022: Ευρωπαϊκές στατιστικές</p>

Πηγή: ΕΕΣ.

Μεταπαρακολούθηση των συστάσεων που διατυπώνονταν στην έκθεσή μας σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ – κατάσταση στο τέλος του 2019

Στην έκθεσή μας σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2019 περιλαμβάνονταν πέντε συστάσεις που είχαν γίνει δεκτές από την Επιτροπή, η οποία είχε προβεί και στις απαραίτητες ενέργειες. Με τις συστάσεις αυτές εισηγούμασταν στην Επιτροπή να αναφέρει στοιχεία σχετικά με τις επιδόσεις των προγραμμάτων δαπανών της ΕΕ, υπό οποιοδήποτε πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, τουλάχιστον για όσο διάστημα πραγματοποιούνται πληρωμές (υλοποιήθηκε πλήρως), να βελτιώσει περαιτέρω την αξιοπιστία των πληροφοριών σχετικά με τις επιδόσεις (υλοποιήθηκε μερικώς), να μεριμνά για τη διάδοση των διδαγμάτων που αντλούνται από τους ελέγχους που διενεργεί η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου (υλοποιήθηκε πλήρως), να αναλύει καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο καθορίζονται τιμές-στόχος και δείκτες και να βελτιώσει διάφορες πτυχές των εκθέσεων που καταρτίζει σχετικά με τις επιδόσεις (υλοποιήθηκαν μερικώς).

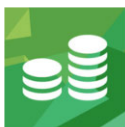
Μεταπαρακολούθηση των συστάσεων που διατυπώνονταν στις ειδικές εκθέσεις μας του 2019

Κάθε χρόνο, εξετάζουμε κατά πόσον οι ελεγχόμενοί μας έλαβαν μέτρα σε συνέχεια των συστάσεών μας, τρία χρόνια μετά τη διατύπωσή τους. Φέτος, αναλύσαμε 213 συστάσεις προερχόμενες από 22 εκ των 25 ειδικών εκθέσεων που δημοσιεύσαμε το 2019. Από τις συστάσεις αυτές, οι 179 απευθύνονταν στην Επιτροπή και οι υπόλοιπες 34 στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, στην Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής («Frontex»). Διαπιστώσαμε ότι:

- το ποσοστό των συστάσεων που έγιναν πλήρως δεκτές από τους ελεγχόμενούς μας μειώθηκε ελαφρώς από 83 % σε 79 %·
- το ποσοστό των συστάσεων που υλοποιήθηκαν είτε πλήρως είτε ως επί το πλείστον επίσης μειώθηκε ελαφρώς από 75 % σε 70 %·
- το 73 % των συστάσεων που απευθύνονταν στην Επιτροπή υλοποιήθηκαν είτε πλήρως είτε ως επί το πλείστον·
- το 56 % των συστάσεων που απευθύνονταν σε άλλους ελεγχόμενους υλοποιήθηκαν είτε πλήρως είτε ως επί το πλείστον·
- το ποσοστό των συστάσεων που υλοποιήθηκαν εμπρόθεσμα μειώθηκε από 60 % σε 38 %, με τους ελεγχόμενους να αναφέρουν την πανδημία COVID-19 ως κύρια αιτία αυτών των καθυστερήσεων·
- ο βαθμός υλοποίησης σχετίζεται με τον βαθμό αποδοχής των συστάσεων του ελέγχου από τους ελεγχόμενους.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ παρατίθενται στο κεφάλαιο 3 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2022.

Έσοδα

245,3 δισ. ευρώ

Ο έλεγχός μας

Ο έλεγχός μας κάλυψε το τμήμα του προϋπολογισμού της ΕΕ που αναφέρεται στα έσοδα με τα οποία χρηματοδοτούνται οι δαπάνες της. Εξετάσαμε επιλεγμένα βασικά συστήματα δικλίδων που εφαρμόζονται για τη διαχείριση των ιδίων πόρων, καθώς και δείγμα 65 πράξεων εσόδων.

Οι εισφορές των κρατών μελών βάσει του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματός τους (ΑΕΕ) αντιστοιχούσαν στο 42,3 % των εσόδων της ΕΕ το 2022, ενώ οι ίδιοι πόροι που προέρχονταν από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) αντιστοιχούσαν στο 8,0 %. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται βάσει μακροοικονομικών στατιστικών στοιχείων και εκτιμήσεων που παρέχουν τα κράτη μέλη.

Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ), συνιστάμενοι σε δασμούς που εισπράττονται επί των εισαγωγών από τις αρχές των κρατών μελών για λογαριασμό της ΕΕ, προσέθεσαν ένα επιπλέον 10,6 % στα έσοδα της ΕΕ.

Ο ίδιος πόρος που βασίζεται στα μη ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών εξασφάλισε το 2,6 % των εσόδων της ΕΕ. Ο πόρος αυτός υπολογίζεται με την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή στο βάρος των απορριμμάτων μη ανακυκλωμένων πλαστικών συσκευασιών, τα οποία παράγονται σε κάθε κράτος μέλος.

Τα εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό, που αφορούν κυρίως ποσά προερχόμενα από δανεισμό και χορηγούμενα στα κράτη μέλη ως μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του NGEU, αντιστοιχούσαν στο 25,4 % των εσόδων της ΕΕ.

Η ΕΕ διαθέτει και άλλες πηγές εσόδων, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι οι εισφορές και οι επιστροφές στο πλαίσιο συμφωνιών και προγραμμάτων της ΕΕ (8,5 % των εσόδων της).

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;
245,3 δισ. ευρώ	Όχι – Το σφάλμα δεν ήταν σημαντικό ούτε το 2021 ούτε το 2022

Από το σύνολο των ελεγκτικών τεκμηρίων συνάγεται ότι το επίπεδο σφάλματος που περιείχαν οι πράξεις εσόδων δεν ήταν σημαντικό. Τα σχετικά με τη διαχείριση των εσόδων συστήματα που εξετάσαμε ήταν γενικώς αποτελεσματικά. Ωστόσο, ορισμένες από τις βασικές εσωτερικές δικλίδες για τους ΠΙΠ που αξιολογήσαμε σε ορισμένα κράτη μέλη και η διαχείριση, σε επίπεδο Επιτροπής, των υποθέσεων διαγραφής ΠΙΠ, των επιφυλάξεων σχετικά με τον ΦΠΑ και των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ ήταν μερικώς αποτελεσματικές.

Αναφέραμε καθυστερήσεις στην επαναξιολόγηση υποθέσεων διαγραφής τελωνειακών οφειλών που δεν υπόκεινταν σε νόμιμες προθεσμίες, ορισμένες από τις οποίες εκκρεμούσαν από το 2015. Παρατηρήσαμε επίσης περιορισμένη μείωση του αριθμού των επιφυλάξεων σχετικά με τον ΦΠΑ και των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ, καθώς και αδυναμίες στη διαχείρισή τους.

Όπως επισημάναμε στην πρόσφατη ειδική έκθεσή μας σχετικά με το ΑΕΕ, οι κίνδυνοι που σχετίζονταν με την κατάρτιση των στοιχείων καλύπτονταν σε γενικές γραμμές ικανοποιητικά από τις επαληθεύσεις της Επιτροπής, υπήρχε ωστόσο περιθώριο για καλύτερη ιεράρχηση των ενεργειών. Στην εν λόγω ειδική έκθεση διατυπώνονταν συστάσεις για βελτιώσεις κατά τον κύκλο επαλήθευσης του ΑΕΕ που θα αρχίσει το 2025.

Επίσης, καταλήγαμε στο συμπέρασμα ότι η υλοποίηση επιλεγμένων δράσεων από το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για τα τελωνεία, οι οποίες συμβάλλουν στη μείωση του ελλείμματος τελωνειακών δασμών, σημείωνε περαιτέρω καθυστερήσεις. Η αδυναμία αυτή δεν επηρεάζει την ελεγκτική γνώμη μας σχετικά με τα έσοδα, δεδομένου ότι δεν αφορά τις πράξεις στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί, αλλά τον κίνδυνο οι εισπραττόμενοι ΠΙΠ να μην είναι πλήρεις.

Οι περί κανονικότητας πληροφορίες που περιείχαν οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων του 2022 που δημοσίευσαν η ΓΔ BUDG και η Eurostat επιβεβαίωσαν σε γενικές γραμμές τα ευρήματα και τα συμπεράσματά μας.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να επανεξετάσει τις διαδικασίες που εφαρμόζει για τη διαχείριση περιπτώσεων μη εφαρμογής της οδηγίας για τον ΦΠΑ, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ, ως εξής:
 - παρακολουθώντας συστηματικά την τήρηση του χρονοδιαγράμματος για καθένα από τα στάδια τόσο της διαδικασίας επί παραβάσει όσο και άλλων μέτρων επιβολής με σκοπό την αντιμετώπιση περιπτώσεων μη συμμόρφωσης, και λαμβάνοντας εγκαίρως μέτρα για την αποφυγή υπερβολικών καθυστερήσεων
 - εξετάζοντας κατά πόσο κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσης που εντοπίζει σε ένα κράτος μέλος και η οποία έχει αντίκτυπο στον ίδιο πόρο που βασίζεται στον ΦΠΑ έχει οριζόντιο χαρακτήρα και μπορεί, ως εκ τούτου, να ισχύει και σε άλλα κράτη μέλη και
 - λαμβάνοντας έγκαιρα μέτρα και ενδεχομένως διατυπώνοντας οριζόντιες επιφυλάξεις που διασφαλίζουν την ορθή καταβολή των βάσει ΦΠΑ εθνικών εισφορών στον προϋπολογισμό της ΕΕ
- να ολοκληρώσει αμελλητί την επαναξιολόγηση των αιτημάτων που υποβλήθηκαν (πριν από τον Μάιο του 2022 και που δεν υπόκεινται σε προθεσμίες) από κράτη μέλη, με τα οποία αυτά εκφράζουν τις αντιρρήσεις τους σχετικά με την αρχική αξιολόγηση της Επιτροπής όσον αφορά τις υποθέσεις διαγραφής Π.Π.

*Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των εσόδων της ΕΕ παρατίθενται στο κεφάλαιο 4 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2022**.*

Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία

Σύνολο: 17,3 δισ. ευρώ (τομέας 1 του ΠΔΠ)

Ο έλεγχός μας

Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» είναι ποικίλα και στοχεύουν στη χρηματοδότηση έργων που συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην έρευνα και την καινοτομία, την ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, την πρόοδο στους τομείς των επικοινωνιών, της ενέργειας, του ψηφιακού μετασχηματισμού και της ενιαίας αγοράς, καθώς και στη διαστημική πολιτική. Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» παραμένει το κύριο πρόγραμμα για την έρευνα και την καινοτομία, καθώς το πρόγραμμα που το διαδέχθηκε, το «Ορίζων Ευρώπη», αντιπροσωπεύει μέχρι στιγμής πολύ μικρό ποσοστό του πληθυσμού ελέγχου για το 2022. Ο συγκεκριμένος τομέας του ΠΔΠ χρηματοδοτεί επίσης μεγάλα έργα υποδομής, όπως τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) και διαστημικά προγράμματα, όπως το Galileo, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υπέρθεσης για τη Γεωστατική Πλοήγηση (EGNOS) και το Copernicus, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης. Επιπλέον καλύπτει το ταμείο InvestEU, το οποίο, όπως και το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», χρηματοδοτείται επιπλέον από το NGEU.

Για το 2022, στον τομέα αυτό, υποβλήθηκαν σε έλεγχο 17,3 δισεκατομμύρια ευρώ. Η πλειονότητα των δαπανών τελεί υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής [ΓΔ Έρευνας και Καινοτομίας (RTD) και ΓΔ Αμυντικής Βιομηχανίας και Διαστήματος (DEFIS)], την οποία ασκεί τόσο η ίδια όσο και οι διάφοροι εκτελεστικοί οργανισμοί της, και εκτελείται με τη μορφή επιχορηγήσεων προς τους δικαιούχους, από τον δημόσιο ή από τον ιδιωτικό τομέα, που συμμετέχουν στα έργα. Μόλις υπογραφεί η συμφωνία επιχορήγησης, η Επιτροπή τους καταβάλλει προχρηματοδότηση και, στη συνέχεια, αποδίδει τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έξοδα, αφού αφαιρέσει την προχρηματοδότηση. Κατά κανόνα, τα διαστημικά προγράμματα τελούν υπό έμμεση διαχείριση, βάσει συμφωνιών μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και συνεισφοράς, τις οποίες συνάπτει η Επιτροπή με φορείς υλοποίησης που έχουν συσταθεί για τον σκοπό αυτό (όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος και ο Οργανισμός της ΕΕ για το διαστημικό πρόγραμμα). Τα χρηματοδοτικά μέσα του InvestEU εκτελούνται ως επί το πλείστον από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, που με τη σειρά τους χρησιμοποιούν ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;	Εκτιμώμενο πιθανότερο επίπεδο σφάλματος
17,3 δισ. ευρώ	Ναι	2,7 % (έναντι 4,4 % το 2021)

Συνολικά, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στον τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» είναι σημαντικό. Το 2022, από τις 127 πράξεις που εξετάσαμε οι 43 (34 %) περιείχαν σφάλμα.

Οι δαπάνες του «Ορίζων 2020» εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται ως υψηλού κινδύνου και αποτελούν την κύρια πηγή των σφαλμάτων που εντοπίζουμε. Διαπιστώσαμε ποσοτικοποίησιμα σφάλματα που αφορούσαν μη επιλέξιμα έξοδα σε 35 από τις 92 πράξεις από τον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας που περιείχε το δείγμα μας. Τα σφάλματα αυτά αντιστοιχούν στο 98 % του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ το 2022.

Για τα άλλα προγράμματα και δραστηριότητες, εντοπίσαμε ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα σε 1 από τις 35 πράξεις του δείγματος. Επρόκειτο συγκεκριμένα για παρατυπία στη διαδικασία σύναψης σύμβασης για ένα έργο του ΜΣΕ.

Οι κανόνες για τη δήλωση των εξόδων προσωπικού στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» παραμένουν περίπλοκοι. Από τις 35 πράξεις του δείγμάτος μας που προέρχονταν από τον πληθυσμό των πράξεων του τομέα της έρευνας και οι οποίες περιείχαν ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, οι 25 χαρακτηρίζονταν από εσφαλμένη εφαρμογή της μεθοδολογίας υπολογισμού των εξόδων προσωπικού. Άλλα σφάλματα που συνδέονταν με τα έξοδα προσωπικού συνίσταντο στον εσφαλμένο υπολογισμό ωρομισθίων, σε αδυναμίες στην καταγραφή του χρόνου εργασίας και σε παραβιάσεις του κανόνα του διπλού ανώτατου ορίου. Διαπιστώσαμε επίσης σφάλματα που είχαν να κάνουν με μη επιλέξιμες υπερβολαβίες ή με μη επιλέξιμα άμεσα έξοδα.

Παράδειγμα: Παραβίαση του κανόνα του διπλού ανώτατου ορίου

Δικαιούχος έργου του προγράμματος «Ορίζων 2020» στις Κάτω Χώρες ήταν επίσης αποδέκτης δύο επιχορηγήσεων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), των οποίων τα χρονοδιαγράμματα αλληλοεπικαλύπτονταν ως έναν βαθμό με εκείνα του ελεγχθέντος έργου του «Ορίζων 2020». Ορισμένοι υπάλληλοι που συμμετείχαν στο έργο «Ορίζων 2020» συμμετείχαν επίσης στην υλοποίηση ενός ή και των δύο έργων του ΕΤΠΑ. Κατά τη δήλωση των εξόδων προσωπικού για το ελεγχθέν έργο του προγράμματος «Ορίζων 2020», ο δικαιούχος δεν έλαβε υπόψη τις ώρες που είχαν ήδη δηλωθεί για τα έργα του ΕΤΠΑ και, ως εκ τούτου, δήλωσε σημαντικά περισσότερες από το μέγιστο επιτρεπόμενο όριο (1 720 ώρες ή αναλογικά αντίστοιχες για τα άτομα που δεν εργάζονταν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης). Οι επιπλέον ώρες (ήτοι συνολικά πάνω από 1 900 ώρες για έξι υπαλλήλους) δεν ήταν επιλέξιμες.

Μία από τις στρατηγικές για την τόνωση της ευρωπαϊκής έρευνας είναι η αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα. Ωστόσο, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) όπως και οι νέοι δικαιούχοι χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερο κίνδυνο σφάλματος. Οι ΜΜΕ αντιπροσώπευαν το 11 % του δείγμάτος μας (14 από τις 127 πράξεις), αλλά το 29 % του εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος. Επιπλέον, τα ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα που εντοπίστηκαν στις δηλώσεις εξόδων τριών νέων ιδιωτών δικαιούχων αντιπροσώπευαν σχεδόν το ήμισυ του εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος.

Διαδικασίες που εφαρμόζει η Επιτροπή σχετικά με την κατ' αποκοπή χρηματοδότηση στον τομέα της έρευνας

Σκοπός της κατ' αποκοπή χρηματοδότησης στον τομέα της έρευνας, με τις πληρωμές να βασίζονται στις εκτελούμενες δραστηριότητες και όχι στα πραγματοποιούμενα έξοδα, είναι ο περιορισμός της διοικητικής επιβάρυνσης των δικαιούχων και, κατ' επέκταση, του ποσοστού σφάλματος. Κατ' αποκοπή ποσά καταβάλλονταν πιλοτικά από το 2018 έως το 2020 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020».

Για το 2022, αναλύσαμε τις διαδικασίες και τις οδηγίες της Επιτροπής σχετικά με τις κατ' αποκοπή επιχορηγήσεις στον τομέα της έρευνας, εξετάζοντας τα έγγραφα της Επιτροπής σχετικά με τις συνεισφορές κατ' αποκοπή ποσών, ιδίως δε τη σχετική απόφαση. Εξετάσαμε επίσης τη διαδικασία που εφαρμόστηκε για τον καθορισμό του τελικού προϋπολογισμού 10 κατ' αποκοπή επιχορηγήσεων, ύψους από 0,5 εκατομμύρια ευρώ έως 11 εκατομμύρια ευρώ, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις εκτιμήσεις των εξωτερικών αξιολογητών.

Διαπιστώσαμε ότι, στην απόφαση για το κατ' αποκοπή ποσό ο κίνδυνος παρατυπιών και απάτης δεν αιτιολογούνταν όπως απαιτεί ο δημοσιονομικός κανονισμός. Από την άποψη αυτή, δεν υπάρχουν συγκεκριμένες διατάξεις που να απαιτούν τη συμμόρφωση με κανόνες περί σύναψης συμβάσεων κατά την εκτέλεση έργων. Από την εξέταση των 10 επιλεγέντων έργων που χρηματοδοτήθηκαν κατ' αποκοπή

διαπιστώσαμε ότι, βάσει της καθοδήγησης της Επιτροπής προς τους εμπειρογνώμονες αξιολογητές, αυτοί δεν υποχρεούνται να χρησιμοποιούν σχετικούς δείκτες αναφοράς στις αξιολογήσεις των προϋπολογισμών των έργων. Επιπλέον, περιορισμένη ήταν η τεκμηρίωση που συνόδευε τις εκτιμήσεις των προϋπολογισμών από τους εμπειρογνώμονες.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της Επιτροπής και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που εξετάσαμε (ΓΔ RTD και ΓΔ DEFIS) αποτύπωναν τις πληροφορίες που διέθεταν οι αντίστοιχες ΓΔ και παρείχαν εύλογη αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής διαχείρισης από την άποψη της κανονικότητας των πράξεων που αφορούσαν τις δαπάνες του τομέα 1 του ΠΔΠ.

Εξετάσαμε τις πληροφορίες που περιέχονται στην ΕΕΔΕ της Επιτροπής του 2022 όσον αφορά τον εκτιμώμενο κίνδυνο κατά την πληρωμή στους τομείς πολιτικής που καλύπτει ο τομέας 1 του ΠΔΠ. Η Επιτροπή υπολόγισε για τον τομέα αυτό ποσοστό σφάλματος 1,5 %. Το ποσοστό αυτό βρίσκεται στο κατώτερο άκρο του δικού μας εύρους τιμών για το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος και χαμηλότερα του ορίου σημαντικότητας.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης του «Ορίζων Ευρώπη», να συμπεριλάβει αξιολόγηση της κατ' αποκοπή χρηματοδότησης, προκειμένου να εκτιμήσει μήπως ορισμένα είδη έργων (από άποψη περιεχομένου, μεγέθους κ.λπ.) δεν ενδείκνυνται για αυτό το είδος της χρηματοδότησης, και να καλύψει τον κίνδυνο παρατυπιών και απάτης·
- πριν από τις επόμενες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», να αξιολογήσει την καταλληλότητα της χρήσης κατ' αποκοπή επιχορηγήσεων για έργα υψηλού προϋπολογισμού και του καθορισμού του μέγιστου ύψους τους·
- όσον αφορά τις κατ' αποκοπή επιχορηγήσεις, να διασφαλίσει ότι οι αξιολογήσεις των αιτήσεων επιχορήγησης από εμπειρογνώμονες, ιδίως των προτάσεων προϋπολογισμού που περιέχονται σε αυτές, διενεργούνται λαμβανομένων καταλλήλως υπόψη των σχετικών κριτηρίων αναφοράς και τεκμηριώνονται δεόντως·
- σε ό,τι αφορά τις κατ' αποκοπή επιχορηγήσεις, να αποσαφηνίσει περαιτέρω τις απαιτήσεις που ορίζουν σε τι συνίσταται η ορθή εκτέλεσή τους, καθορίζοντας μεταξύ άλλων τα στοιχεία του κάθε συνόλου εργασιών που πρέπει να πληρούνται, προκειμένου να καταβληθεί η πληρωμή, και να παράσχει λεπτομερή καθοδήγηση σε όσους συμμετέχουν στην αξιολόγηση της υλοποίησης έργων·
- όσον αφορά τις κατ' αποκοπή επιχορηγήσεις, να καθορίσει το πεδίο αναφοράς των κατασταλτικών δικλίδων της, στο πλαίσιο των οποίων πρέπει να ελέγχονται τομείς υψηλού κινδύνου, όπως οι κανόνες σχετικά με τη σύναψη συμβάσεων, η απουσία σύγκρουσης συμφερόντων και η χρήση των πόρων που αναφέρονται στη συμφωνία επιχορήγησης.

*Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» παρατίθενται στο κεφάλαιο 5 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2022**.*

Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες

Σύνολο: 79,1 δισ. ευρώ (τομέας 2 του ΠΔΠ)

Ο έλεγχός μας

Οι δαπάνες του συγκεκριμένου τομέα εστιάζουν στη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών και περιφερειών της ΕΕ (υποτομέας 2α) και σε δράσεις για την υποστήριξη και την προάσπιση των αξιών της ΕΕ, με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς της έναντι των τρεχουσών και των μελλοντικών προκλήσεων (υποτομέας 2β). Στο πλαίσιο του υποτομέα 2α (οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή), η χρηματοδότηση πραγματοποιείται μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ταμείου Συνοχής (ΤΣ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ). Για τον υποτομέα 2β (ανθεκτικότητα και αξίες), η χρηματοδότηση παρέχεται μέσω προγραμμάτων όπως το Erasmus+, σειράς μικρότερων καθεστώτων και ειδικών μηχανισμών που συστάθηκαν ως απόκριση στην πανδημία COVID-19.

Τα ταμεία της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ) αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών, με τη διαχείρισή τους να επιμερίζεται μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Η ΕΕ συγχρηματοδοτεί πολυετή επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΠ) ή δράσεις, από τα οποία η χρηματοδότηση διοχετεύεται στα διάφορα έργα. Στην Επιτροπή, η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (ΓΔ REGIO) είναι αρμόδια για την υλοποίηση του ΕΤΠΑ και του ΤΣ και η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (ΓΔ EMPL) για το ΕΚΤ. Η ενωσιακή χρηματοδότηση για προγράμματα που δεν τελούν υπό επιμερισμένη διαχείριση βρίσκεται είτε υπό την άμεση διαχείριση των γενικών διευθύνσεων της Επιτροπής είτε υπό έμμεση διαχείριση με την υποστήριξη οργανισμών-εταίρων ή άλλων αρχών.

Ελέγχουμε τις δαπάνες, αφού πρώτα τις αποδεχθεί η Επιτροπή. Στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης για το 2022 και για τον συγκεκριμένο τομέα, ελέγξαμε δαπάνες ύψους 66,9 δισεκατομμυρίων ευρώ: 63,5 δισεκατομμύρια ευρώ αφορούσαν δαπάνες του υποτομέα 2α και 3,4 δισεκατομμύρια ευρώ δαπάνες του υποτομέα 2β (έναντι συνόλου 47,9 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2021). Σύμφωνα με την προσέγγισή μας, στο ποσό αυτό περιλαμβάνονταν δαπάνες ύψους 872 εκατομμυρίων ευρώ από προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού, τις οποίες είχε αποδεχθεί ή εκκαθαρίσει η Επιτροπή το 2022.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;	Εκτιμώμενο πιθανότερο επίπεδο σφάλματος
66,9 δισ. ευρώ	Ναι	6,4 % (έναντι 3,6 % το 2021)

Συνολικά, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» είναι σημαντικό.

Το 2022, υποβάλαμε σε δοκιμασίες 260 πράξεις. Εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε 50 σφάλματα και χρησιμοποιήσαμε επίσης τα ευρήματα των αρχών ελέγχου, οι οποίες ανέφεραν 58 σφάλματα. Επιπλέον, λάβαμε υπόψη διορθώσεις, συνολικής αξίας 618 εκατομμυρίων ευρώ, που επέβαλαν οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές. Εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος για τον τομέα 2 του ΠΔΠ είναι 6,4 %. Το κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος μόνο για τον υποτομέα 2α είναι 6,6 %.

Τα μη επιλέξιμα έξοδα και έργα, καθώς και οι παραβιάσεις των κανόνων της εσωτερικής αγοράς (ιδίως η μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί συμβάσεων και κρατικών ενισχύσεων), ήταν τα στοιχεία που βάρυναν περισσότερο στην εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος.

Φέτος, τόσο η εκτίμησή μας για το ποσοστό σφάλματος όσο και ο αριθμός των σφαλμάτων που εντοπίσαμε βρίσκονταν σε υψηλότερα επίπεδα από ό,τι τα προηγούμενα χρόνια. Οι αυξήσεις αυτές δεν ακολουθούν κάποιο γεωγραφικό μοντέλο. Ωστόσο, διαπιστώσαμε αύξηση συγκεκριμένων ειδών σφάλματος, όπως τα μη επιλέξιμα έξοδα και η μη συμμόρφωση με τους κανόνες περί δημόσιων συμβάσεων. Επισημαίνουμε επίσης ότι, καθώς πλησιάζουμε στο τέλος της περιόδου επιλεξιμότητας (31 Δεκεμβρίου 2023), υπάρχει κάποια πίεση για απορρόφηση της διαθέσιμης χρηματοδότησης. Επιπλέον, από το 2020, τα κράτη μέλη διαθέτουν σημαντική ευελιξία όσον αφορά τον αναπρογραμματισμό των κονδυλίων και τη δήλωση δαπανών. Εικάζεται ότι η αποτελεσματικότητα των ελέγχων και των επαληθεύσεων των διαχειριστικών αρχών και των αρχών ελέγχου κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19 ήταν μειωμένη.

Παράδειγμα: Μη επιλέξιμα έξοδα στο πλαίσιο της στήριξης έκτακτης ανάγκης λόγω της COVID-19, εξαιτίας ελλιπούς δήλωσης εσόδων από πωλήσεις

Μέτρο του ΕΚΤ που ελέγξαμε στη Σλοβακία αποσκοπούσε στον μετριασμό των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 στην απασχόληση και την αγορά εργασίας, με την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης σε εργοδότες ή αυτοαπασχολούμενους. Ο συγκεκριμένος τελικός δικαιούχος, προκειμένου να λάβει στήριξη για 13 εργαζόμενους, δήλωσε μείωση του κύκλου εργασιών κατά 43,5 % τον Μάιο του 2020 σε σύγκριση με τον Μάιο του 2019. Ωστόσο, η μείωση αυτή δεν ήταν ακριβής, καθώς αφορούσε μόνο τη μείωση των πωλήσεων στις φυσικές εγκαταστάσεις της επιχείρησης. Συνυπολογιζομένων των πωλήσεων μέσω άλλων διαύλων, η συνολική μείωση των εσόδων της επιχείρησης έφθανε μόλις το 9 %. Το ποσοστό αυτό υπολειπόταν της ελάχιστης μείωσης κατά 20 % των πωλήσεων που θα έπρεπε να έχει υποστεί η επιχείρηση, προκειμένου να είναι επιλέξιμη για τη στήριξη. Ως εκ τούτου, θεωρούμε μη επιλέξιμη τη στήριξη που χορηγήθηκε για τον Μάιο του 2020.

Διαπιστώσαμε ότι, λόγω δήλωσης ανακριβών στοιχείων για τα έσοδά τους, δύο άλλοι τελικοί δικαιούχοι του ίδιου μέτρου έλαβαν στήριξη μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη βάσει των εθνικών κανόνων.

Μη επιλέξιμα έξοδα σε σχέση με μέτρα που ελήφθησαν λόγω της COVID-19 εντοπίσαμε επίσης στην Ελλάδα (ήδη εν μέρει διαγνωσθέντα από την Επιτροπή), στην Ιταλία και σε μία ακόμη περίπτωση στη Σλοβακία.

Χρηστή δημοσιονομική διαχείριση

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να εκτελείται με νόμιμο και κανονικό τρόπο, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, η οποία περιλαμβάνει τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας. Στο πλαίσιο των εργασιών μας, εντοπίσαμε 11 περιπτώσεις, στη Γερμανία, την Κροατία, την Ιταλία, τη Λιθουανία και την Ουγγαρία, στις οποίες οι αρχές αυτές δεν είχαν τηρηθεί. Παραδείγματος χάριν, στο πλαίσιο ΕΠ στην Ιταλία, οι δικαιούχοι τεσσάρων πράξεων είχαν δηλώσει ορθά επιλέξιμα έξοδα βάσει των τυποποιημένων κλιμάκων μοναδιαίου κόστους που είχε καθορίσει η διαχειριστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 67 του ΚΚΔ. Ωστόσο, το ποσό που δήλωσε η διαχειριστική αρχή στην Επιτροπή είχε υπολογιστεί βάσει διαφορετικού μοντέλου, που χρησιμοποιούσε τις τυποποιημένες κλίμακες μοναδιαίου κόστους της τελευταίας (σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 1, του κανονισμού του ΕΚΤ). Ως εκ τούτου, τα ποσά που πιστοποιήθηκαν στην Επιτροπή και καταβλήθηκαν από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για καθεμία από τις εν λόγω πράξεις ήταν από 16 % έως και 30 % υψηλότερα από εκείνα που είχαν συμφωνηθεί και καταβληθεί στους δικαιούχους.

Αξιολόγηση των εργασιών των αρχών ελέγχου

Οι διαχειριστικές αρχές αποτελούν την «πρώτη γραμμή άμυνας». Η αποτελεσματική εφαρμογή των δικλίδων τους είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση, αφενός, της συμμόρφωσης των πράξεων με το νομικό πλαίσιο και, αφετέρου, των *επιδόσεων* τους. Τα αποτελέσματα των ελέγχων μας της τελευταίας εξαετίας δείχνουν ότι οι εν λόγω δικλίδες δεν εξουδετερώνουν ακόμη επαρκώς τον υψηλό εγγενή κίνδυνο σφάλματος στον τομέα της συνοχής. Οι αρχές ελέγχου είναι η «δεύτερη γραμμή άμυνας», καθώς επαληθεύουν, βάσει δείγματος, την κανονικότητα των δαπανών που οι διαχειριστικές αρχές έχουν δηλώσει στην Επιτροπή και, λειτουργικά, πρέπει να είναι ανεξάρτητες από αυτές.

Εξετάσαμε τις εργασίες 24 επί συνόλου 116 αρχών ελέγχου σε 18 κράτη μέλη και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το δείγμα μας περιλάμβανε 34 φακέλους διασφάλισης και έναν φάκελο κλεισίματος. Με την εξαίρεση τριών περιπτώσεων, οι αρχές ελέγχου είχαν αναφέρει στην Επιτροπή υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος έως και 2 %. Λαμβανομένων υπόψη των πρόσθετων σφαλμάτων που διέγινωσε η Επιτροπή και των δικών μας ευρημάτων, από τις εργασίες μας επί του δείγματος για το υπό έλεγχο έτος, προκύπτει ότι το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος υπερέβαινε το 2 % σε 16 από τους 34 φακέλους διασφάλισης που ελέγξαμε.

Μέτρα για την καταπολέμηση της απάτης εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ και την αναφορά σχετικών περιπτώσεων

Βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη οφείλουν να προστατεύουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ από την απάτη και τις παρατυπίες. Για τον σκοπό αυτό, υποχρεούνται να θέτουν σε εφαρμογή αποτελεσματικά συστήματα δικλίδων.

Διαπιστώσαμε ότι, κατά την περίοδο 2014-2020, οι αρχές ελέγχου εξέτασαν ειδικά τον κίνδυνο απάτης στο 65 % των πράξεων που έλεγξαν (145 επί συνόλου 222). Το ποσοστό αυτό συνιστά βελτίωση σε σύγκριση με το 38 % που υπολογίσαμε πέρυσι, χωρίς ωστόσο να θεωρείται αρκετό.

Εντοπίσαμε τρεις περιπτώσεις εκκρεμών ερευνών για απάτη που δεν είχαν αναφερθεί στο σύστημα διαχείρισης παρατυπιών της OLAF. Οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές των κρατών μελών είτε δεν ήταν ενήμερες για την εν εξελίξει έρευνα της αρμόδιας ανακριτικής ή εισαγγελικής αρχής είτε είχαν αμελήσει την υποχρέωσή τους να την αναφέρουν.

Οι εργασίες της Επιτροπής στον τομέα της διασφάλισης και η αναφορά στοιχείων για το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της

Στον τομέα της συνοχής, το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος αναφέρεται στις ΕΕΔ της Επιτροπής ως βασικός δείκτης επιδόσεων (ΒΔΕ) σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα. Για το λογιστικό έτος 2021/2022, η ΓΔ REGIO ανέφερε ΒΔΕ 1,9 % και «ανώτατο ποσοστό» 2,7 %. Τα αντίστοιχα ποσοστά της ΓΔ EMPL ήταν 1,9 % για τον ΒΔΕ και 2,8 % για τον ανώτατο κίνδυνο. Οι εν λόγω ΒΔΕ βρίσκονται για πρώτη φορά εκτός του εύρους τιμών της δικής μας εκτίμησης για το ποσοστό σφάλματος. Ομοίως, στην ΕΕΔΕ του 2022, οι δείκτες που ανέφερε η Επιτροπή βρίσκονται εκτός του δικού μας εύρους τιμών.

Οι έλεγχοι βάσει εγγράφων που διενεργεί η Επιτροπή, προκειμένου να αξιολογήσει τις εργασίες των αρχών ελέγχου, παρουσιάζουν εγγενείς περιορισμούς όσον αφορά την επιβεβαίωση του υπολειπόμενου συνολικού ποσοστού σφάλματος. Το γεγονός αυτό καταδεικνύεται εξάλλου από τα πρόσθετα σφάλματα που εντοπίσαμε κατά τους δικούς μας ελέγχους.

Το κλείσιμο της περιόδου προγραμματισμού 2007-2013 δεν έχει ολοκληρωθεί

Στο τέλος του 2022, η ΓΔ REGIO είχε κλείσει 276 από τα 322 ΕΠ της περιόδου 2007-2013. Για άλλα 44 ΕΠ, η ΓΔ REGIO είχε πραγματοποιήσει πληρωμή πριν από το κλείσιμο, η οποία κάλυπτε μόνο τα μη αμφισβητούμενα ποσά, ενώ μένει ακόμη να διευθετηθούν τα εκκρεμή ζητήματα. Η ΓΔ EMPL έχει κλείσει 101 από τα 117 ΕΠ, ενώ 13 ΕΠ βρίσκονται στο στάδιο πριν από το κλείσιμο. Έξι προγράμματα παραμένουν εντελώς ανοικτά λόγω εκκρεμών ζητημάτων. Δεδομένου ότι στο νομικό πλαίσιο δεν προβλέπεται τελική προθεσμία για το κλείσιμο, είναι αδύνατη η πρόβλεψη του χρόνου που θα απαιτηθεί για το κλείσιμο όλων των ΕΠ της περιόδου 2007-2013.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- να ενισχύσει τα μέτρα που σχεδιάζονται για την αντιμετώπιση των επαναλαμβανόμενων σφαλμάτων, ιδίως όσον αφορά τη μη επιλεξιμότητα εξόδων και έργων, να διασφαλίσει ότι οι ελεγκτικές εργασίες της καλύπτουν επαρκώς το σύνολο των αρχών ελέγχου και να μεριμνήσει για τη διάδοση των αποτελεσμάτων, προκειμένου να μειωθεί η συχνότητα και η επίπτωση των παράτυπων δαπανών·
- κατά το κλείσιμο των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020, να επαληθεύει ότι έχουν γίνει δεκτές μόνο δαπάνες που συνδέονται με κοινοποιηθέντα μεγάλα έργα·
- να σχεδιάσει και να διενεργήσει θεματικούς ελέγχους εστιασμένους στις συγκρούσεις συμφερόντων για τα προγράμματα της περιόδου 2021-2027, με βάση τη δική της εκτίμηση κινδύνου και λαμβάνοντας υπόψη τις εντοπιζόμενες ανεπάρκειες·
- να διενεργήσει ειδικούς στοχευμένους ελέγχους στο πλαίσιο των ελέγχων κλεισίματος για την περίοδο 2014-2020, προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις αναγκαίες δημοσιονομικές διορθώσεις σε σχέση με σφάλματα εντοπιζόμενα σε ένα δεδομένο λογιστικό έτος, τα οποία επηρεάζουν τις δαπάνες και σε άλλες λογιστικές περιόδους·
- να διασφαλίσει ότι οι αρχές ελέγχου έχουν αναπτύξει κατάλληλες μεθόδους για τον έλεγχο της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των υπεύθυνων δηλώσεων, και να διαδώσει ορθές πρακτικές·
- να σχεδιάσει και να διενεργήσει θεματικούς ελέγχους εστιασμένους στην εξοικείωση των διαχειριστικών αρχών με τους κινδύνους και στη χρήση εργαλείων εξόρυξης δεδομένων και βαθμολόγησης των κινδύνων για τα προγράμματα της περιόδου 2021-2027, να προσδιορίσει τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι αρχές ελέγχου, προκειμένου οι κατάλογοι ελέγχου και οι ελεγκτικές εργασίες τους να καλύπτουν τον κίνδυνο απάτης, και να υπενθυμίσει στα κράτη μέλη τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την αναφορά περιπτώσεων απάτης·
- να επισπεύσει την ημερομηνία θέσης σε λειτουργία του ενιαίου ολοκληρωμένου εργαλείου ΤΠ για την εξόρυξη δεδομένων και τη βαθμολόγηση των κινδύνων από το 2028 στο 2025, πρώτο έτος κατά το οποίο αναμένεται να δηλωθεί σημαντικός όγκος δαπανών για την περίοδο 2021-2027. Εν τω μεταξύ, να διασφαλίσει την πρόσβαση της OLAF, της ΕΡΡΟ και του ΕΕΣ στο εργαλείο Arachne.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» παρατίθενται στο κεφάλαιο 6 της [ετήσιας έκθεσής μας για το 2022](#).

Φυσικοί πόροι και περιβάλλον

Σύνολο: 58,1 δισ. Ευρώ (τομέας 3 του ΠΔΠ)

Ο έλεγχός μας

Ο συγκεκριμένος τομέας δαπανών καλύπτει την κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), την κοινή αλιευτική πολιτική και τμήμα των δαπανών της ΕΕ για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα.

Η γεωργία και η αγροτική ανάπτυξη αντιπροσωπεύουν το 97 % των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον». Οι δαπάνες αυτές εκτελούνται στο πλαίσιο της ΚΓΠ, η οποία έχει τρεις γενικούς στόχους:

- τη βιώσιμη παραγωγή τροφίμων, με έμφαση στο γεωργικό εισόδημα, στη γεωργική παραγωγικότητα και στη σταθερότητα των τιμών,
- τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και τη δράση για το κλίμα, με έμφαση στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, στη βιοποικιλότητα, στο έδαφος και στα ύδατα,
- την ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

Ενώ η Επιτροπή [ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔ AGRI)] φέρει την τελική ευθύνη για την ΚΓΠ, επιμερίζεται τη διαχείρισή της με τους οργανισμούς πληρωμών των κρατών μελών. Από το 2015, ανεξάρτητοι οργανισμοί πιστοποίησης στα κράτη μέλη γνωμοδοτούν ετησίως σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών των οργανισμών πληρωμών.

Ο συγκεκριμένος τομέας του ΠΔΠ καλύπτει επίσης τις δαπάνες της ΕΕ για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας (ΓΔ MARE), καθώς και το πρόγραμμα LIFE για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα, για το οποίο αρμόδιες είναι η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος (ΓΔ ENV) και η Γενική Διεύθυνση Δράσης για το Κλίμα (ΓΔ CLIMA). Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, στην υλοποίηση μέρους του προγράμματος LIFE συμμετέχει για πρώτη φορά και η Γενική Διεύθυνση Ενέργειας (ΓΔ ENER).

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;	Εκτιμώμενο πιθανότερο επίπεδο σφάλματος
58,0 δισ. ευρώ	Ναι	2,2 % (έναντι 1,8 % το 2021)

Συνολικά, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στον τομέα 3 του ΠΔΠ είναι σημαντικό.

Από τις 218 πράξεις που εξετάσαμε, οι 46 (21 %) περιείχαν σφάλμα. Βάσει των 32 σφαλμάτων που ποσοτικοποιήσαμε, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος για τον τομέα 3 του ΠΔΠ είναι 2,2 %.

Τα αποτελέσματά μας υποδηλώνουν ότι το επίπεδο σφάλματος δεν ήταν σημαντικό για τις άμεσες ενισχύσεις, που αντιστοιχούσαν στο 66 % των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα του ΠΔΠ, ενώ παρέμενε σημαντικό για τους υπόλοιπους τομείς δαπανών (αγροτική ανάπτυξη, μέτρα στήριξης της αγοράς, θάλασσα, αλιεία, περιβάλλον και δράση για το κλίμα), που αντιπροσώπευαν το 34 % των δαπανών. Επιπλέον, επισημαίνουμε ότι ο αριθμός των ήσσονος σημασίας δηλώσεων εκτάσεων μεγαλύτερων των πραγματικών, τόσο στο πλαίσιο των άμεσων ενισχύσεων όσο και των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης, αυξήθηκε από τέσσερα σφάλματα το 2021 σε 16 το 2022. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να υποδηλώνει συγκεκριμένες αδυναμίες στην από μέρους ορισμένων κρατών μελών διαχείριση του συστήματος αναγνώρισης αγροτεμαχίων.

Τα ποσοτικοποιημένα σφάλματα που εντοπίσαμε αφορούσαν, στην πλειονότητά τους, πράξεις του τομέα αγροτικής ανάπτυξης (21). Επισημάναμε επτά ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα στις άμεσες ενισχύσεις, δύο σε πράξεις σχετικές με μέτρα στήριξης της αγοράς και δύο σε πράξεις στο πλαίσιο τομέων δαπανών που δεν εμπίπτουν στην ΚΓΠ. Ο κύριος παράγοντας που βάρυνε στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος ήταν η παροχή ανακριβών πληροφοριών σχετικά με τις γεωργικές εκτάσεις ή τα ζώα.

Οι αρχές των κρατών μελών και η Επιτροπή είχαν εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα που είχαν άμεσο αντίκτυπο σε 49 από τις πράξεις του δείγματός μας. Τα μέτρα αυτά επηρέασαν τους υπολογισμούς μας, μειώνοντας το κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος για το παρόν κεφάλαιο κατά 0,9 εκατοστιαίες μονάδες. Σε 19 περιπτώσεις *ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων*, οι αρχές των κρατών μελών και η Επιτροπή διέθεταν επαρκή πληροφοριακά στοιχεία για την πρόληψη των σφαλμάτων, ή για τον εντοπισμό και τη διόρθωσή τους, πριν από την αποδοχή των δαπανών. Εάν οι αρχές των κρατών μελών και η Επιτροπή είχαν αξιοποιήσει σωστά όλες τις πληροφορίες που είχαν στη διάθεσή τους, το εκτιμώμενο ποσοστό σφάλματος για το παρόν κεφάλαιο θα ήταν χαμηλότερο κατά 1,3 εκατοστιαίες μονάδες.

Άμεσες ενισχύσεις

Στις 88 πράξεις άμεσων ενισχύσεων που υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες, διαπιστώσαμε έξι ήσσονος σημασίας ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, τα οποία οφείλονταν στο γεγονός ότι οι γεωργοί είχαν δηλώσει επιλέξιμη έκταση μεγαλύτερη από την πραγματική. Εντοπίσαμε επίσης ένα μείζον ποσοτικοποιήσιμο σφάλμα στην περίπτωση του οποίου η γεωργική δραστηριότητα που δηλώθηκε δεν είχε λάβει χώρα.

Παράδειγμα εσφαλμένης δήλωσης γεωργικής δραστηριότητας

Ένας γεωργός στην Ιταλία έλαβε άμεσες ενισχύσεις για τη διατήρηση μόνιμης καλλιέργειας (λεμονιές) σε μεγάλο μέρος της εκμετάλλευσής του (οι εκτάσεις επισημαίνονται με μπλε χρώμα). Στις εναέριες φωτογραφίες δεν διακρίνονταν δεντροστοιχίες όπως αυτές που φαίνονταν σε γειτονικά αγροτεμάχια. Κατά την επιτόπια επίσκεψή μας επιβεβαιώσαμε ότι, στη δηλωθείσα έκταση, δεν υπήρχαν λεμονιές και ότι για πολλά χρόνια η έκταση αυτή δεν είχε διατηρηθεί σε καλή γεωργική κατάσταση. Οι εθνικές αρχές δεν είχαν εντοπίσει το εν λόγω σφάλμα.

Αγροτική ανάπτυξη, μέτρα στήριξης της αγοράς και άλλες ενισχύσεις

Εξετάσαμε τα εξής:

- 56 καταβολές ενισχύσεων αγροτικής ανάπτυξης βασιζόμενων στην έκταση ή στον αριθμό ζώων που είχαν δηλώσει οι γεωργοί, περιλαμβανομένων ενισχύσεων για την εκπλήρωση συγκεκριμένων γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικών δεσμεύσεων, αντισταθμιστικών ενισχύσεων για τη βιολογική γεωργία και ενισχύσεων σε γεωργούς σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς. Οι 15 από αυτές περιείχαν σφάλματα, εννέα από τα οποία ήταν ποσοτικοποιήσιμα και αφορούσαν τη δήλωση επιλέξιμης έκτασης μεγαλύτερης της πραγματικής
- 52 καταβολές ενισχύσεων αγροτικής ανάπτυξης για επενδυτικά έργα, όπως επενδύσεις σε φυσικά περιουσιακά στοιχεία, ανάπτυξη εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων και διαχείριση κινδύνων. Ποσοτικοποιήσαμε σφάλματα σε οκτώ περιπτώσεις καταβολής ενίσχυσης, τα οποία ήταν απόρροια της δήλωσης, από τους δικαιούχους, δαπανών ή δραστηριοτήτων που δεν πληρούσαν τους όρους επιλεξιμότητας
- με ελεγκτικές δοκιμασίες, 14 πράξεις μέτρων στήριξης της αγοράς, εντοπίζοντας δύο περιπτώσεις στις οποίες οι οργανισμοί πληρωμών είχαν αποδώσει μη επιλέξιμα έξοδα

- οκτώ πράξεις στους τομείς της θάλασσας, της αλιείας, του περιβάλλοντος και της δράσης για το κλίμα, εντοπίζοντας δύο ποσοτικοποιησιμα σφάλματα σε πράξεις που είχαν εκτελεστεί στο πλαίσιο της άμεσης διαχείρισης.

Έλεγχος της συνέπειας μεταξύ των στατιστικών ελέγχου και των στοιχείων για τις πληρωμές των κρατών μελών

Κάθε χρόνο, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή στοιχεία σχετικά με τους ελέγχους που διενεργούν όσον αφορά τις ενισχύσεις που έχουν καταβληθεί («στατιστικές ελέγχου»), καθώς και στοιχεία σχετικά με τις πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί προς τους δικαιούχους. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν τη βάση επί της οποίας η Επιτροπή αποδίδει ενωσιακούς πόρους στα κράτη μέλη. Για το οικονομικό έτος 2022 εξετάσαμε την ποιότητα και τη συνέπεια μεταξύ των στατιστικών ελέγχου και των στοιχείων για τις πληρωμές που ανέφεραν έξι οργανισμοί πληρωμών που επιλέξαμε για το δείγμα μας με τις άμεσες ενισχύσεις. Διαπιστώσαμε ότι, παρά τις όποιες ασυνέπειες, τα συστήματα των επιλεγμένων οργανισμών πληρωμών υπολόγιζαν με αξιόπιστο τρόπο τα ποσά των καταβαλλόμενων ενισχύσεων, συνεκτιμώντας ορθά τις αναπροσαρμογές που προέκυπταν από τα στοιχεία για τους ελέγχους.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις εργασίες των οργανισμών πιστοποίησης όσο και τους δικούς της ελέγχους, η ΓΔ AGRI υπολόγισε ότι, το 2022, το «εκτιμώμενο επισφαλές ποσό κατά την πληρωμή» ανέρχόταν σε 996 εκατομμύρια ευρώ, ήτοι στο 1,8 % περίπου των συνολικών δαπανών της ΚΓΠ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΓΔ AGRI, ο κίνδυνος κατά την πληρωμή (αναπροσαρμοσμένο ποσοστό σφάλματος) ήταν περί το 1,3 % για τις άμεσες ενισχύσεις, το 2,7 % για την αγροτική ανάπτυξη και το 2,9 % για τα μέτρα στήριξης της αγοράς.

Διενεργήσαμε επίσης περιορισμένης έκτασης επισκόπηση των πληροφοριών περί κανονικότητας που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ MARE. Επισημάναμε ότι η μεθοδολογία για τον υπολογισμό του τελικού κινδύνου κατά την πληρωμή (ή το κλείσιμο) για τη ΓΔ AGRI και τη ΓΔ MARE ήταν σύμφωνη με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής.

Η εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή στον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον», η οποία περιλαμβάνεται στην ΕΕΔΕ της, είναι 1,8 %, ποσοστό που βρίσκεται εντός του κατά τη δική μας εκτίμηση εύρους τιμών για το σφάλμα.

Οι συστάσεις μας

Δεδομένου ότι οι δείκτες επιδόσεων στο πλαίσιο της νέας ΚΓΠ για την περίοδο 2023-2027 θα στηρίζονται στη γεωργική έκταση, συνιστούμε στην Επιτροπή να συνεχίσει να παρακολουθεί την ακρίβεια με την οποία τα κράτη μέλη υπολογίζουν την εκάστοτε επιλέξιμη έκταση στο σύστημα αναγνώρισης αγροτεμαχίων.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον» παρατίθενται στο κεφάλαιο 7 της [ετήσιας έκθεσής μας για το 2022](#).

Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων, Ασφάλεια και άμυνα

Σύνολο: 4,6 δισ. ευρώ (τομείς 4 και 5 του ΠΔΠ)

Ο έλεγχός μας

Καθώς τα τελευταία χρόνια η μετανάστευση και η διαχείριση των συνόρων προσλαμβάνουν όλο και μεγαλύτερη σημασία, η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε υπό το ΠΔΠ 2021-2027 τομέα ειδικά αφιερωμένο στους συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, τον τομέα 4.

Το 2022, σημαντικό τμήμα των δαπανών στον τομέα αυτό αφορούσε και πάλι την ολοκλήρωση έργων και καθεστώτων που εκκρεμούσαν από το ΠΔΠ 2014-2020.

Στόχος του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) της περιόδου 2014-2020 ήταν να συμβάλει στην αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, καθώς και στην ανάπτυξη μιας κοινής προσέγγισης της ΕΕ αναφορικά με το άσυλο και τη μετανάστευση. Στόχος του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας – Μέσο για τα σύνορα και τις θεωρήσεις (TEA-Σύνορα και Θεωρήσεις) ήταν να εξασφαλίσει υψηλό επίπεδο ασφάλειας στην ΕΕ, διευκολύνοντας παράλληλα τις νόμιμες μετακινήσεις, μέσω ενός ομοιόμορφου και υψηλού επιπέδου ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα και της αποτελεσματικής διαχείρισης των θεωρήσεων Σένγκεν.

Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, τα εν λόγω ταμεία της περιόδου 2014-2020 αντικαταστάθηκαν, αντίστοιχα, από ένα νέο TAME και από το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ) του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων (ΤΟΔΣ). Ο τομέας 4 περιλαμβάνει επίσης τη χρηματοδότηση τριών αποκεντρωμένων οργανισμών, ήτοι του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA).

Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, ο τομέας 5 αφορά την ασφάλεια και την άμυνα. Η συνιστώσα «ασφάλεια» περιλαμβάνει το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA), τη χρηματοδοτική στήριξη για τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων στη Βουλγαρία, τη Λιθουανία και τη Σλοβακία και τη χρηματοδότηση τριών αποκεντρωμένων οργανισμών της ΕΕ, δραστηριοποιούμενων στον τομέα της ασφάλειας [του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (EMCDDA), του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL)]. Η συνιστώσα «άμυνα» περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, που στηρίζει συνεργατικά αμυντικά έργα καθ' όλα τα στάδια της έρευνας και της ανάπτυξης.

Τη διαχείριση του μεγαλύτερου μέρους της χρηματοδότησης του TAME και του TEA για την περίοδο 2014-2020 και του μεγαλύτερου μέρους της χρηματοδότησης του TAME, του ΜΔΣΘ και του TEA για την περίοδο 2021-2027 έχουν αναλάβει από κοινού τα κράτη μέλη (ή οι συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν) και η ΓΔ Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΓΔ HOME) της Επιτροπής. Στο πλαίσιο της ρύθμισης αυτής, τα κράτη μέλη υλοποιούν πολυετή εθνικά προγράμματα που έχουν ήδη λάβει την έγκριση της Επιτροπής.

Τα ευρήματά μας

Κανονικότητα των πράξεων

Από την εξέταση των πράξεων διαπιστώνεται ότι οι δαπάνες πάσχουν από προβλήματα που αφορούν την επιλεξιμότητα και τις συμβάσεις. Μολονότι ο αριθμός των πράξεων που ελέγξαμε δεν ήταν αρκετός για να εκτιμηθεί το επίπεδο σφάλματος για τους συγκεκριμένους τομείς του ΠΔΠ, τα αποτελέσματα του ελέγχου μας υποδηλώνουν ότι πρόκειται για τομείς υψηλού κινδύνου. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις συμβάλλουν στη διαμόρφωση της δήλωσης διασφάλισης που διατυπώνουμε.

Από τις 23 πράξεις που εξετάσαμε, οι 11 (48 %) περιείχαν σφάλμα. Ποσοτικοποιήσαμε εννέα από αυτά, τα οποία είχαν επίπτωση στα ποσά που καταλογίστηκαν στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τα σφάλματα αυτά αφορούσαν μη επιλέξιμα έξοδα (παραδείγματος χάριν, ορισμένα έξοδα προσωπικού ή εξοπλισμού, φόρος προστιθέμενης αξίας) και προβλήματα με τις δημόσιες συμβάσεις.

Εξέταση στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων

Όσον αφορά τα TAME, ΜΔΣΘ και TEA της περιόδου 2021-2027, αξιολογήσαμε τις εργασίες των αρχών ελέγχου έξι κρατών μελών (Γερμανίας, Ισπανίας και Ρουμανίας για το TAME, Λετονίας για το ΜΔΣΘ, και Τσεχίας και Κροατίας για το TEA). Οι συγκεκριμένες αρχές είχαν ήδη σαφή εικόνα των κυριότερων αλλαγών που απαιτούνταν στη στρατηγική ελέγχου, στους ελέγχους συστημάτων και στους ελέγχους πράξεων σε σχέση με την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020. Ωστόσο, καθώς καμία τους δεν είχε ολοκληρώσει την περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και δικλίδων κατά τον χρόνο των επισκέψεών μας, δεν ήταν ακόμη σε θέση να εγκρίνουν στρατηγική ελέγχου. Γενικά, παρατηρήσαμε ότι οι έξι αρχές ελέγχου σημείωναν πρόοδο με την προετοιμασία τους για τα TAME, ΜΔΣΘ και TEA της περιόδου 2021-2027, παρά το γεγονός ότι οι στρατηγικές ελέγχου τους δεν είχαν ακόμη εγκριθεί.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Για το οικονομικό έτος 2022, εξετάσαμε την ΕΕΔ της ΓΔ HOME. Αναλύσαμε κατά πόσον η συγκεκριμένη ΓΔ παρουσίαζε στην ΕΕΔ της τις περί κανονικότητας πληροφορίες σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής και κατά πόσον οι πληροφορίες αυτές συνέλιπταν με όσα διαπιστώσαμε κατά τους ελέγχους μας. Δεν εντοπίσαμε κανένα στοιχείο που θα μπορούσε να αναιρέσει τα ευρήματά μας. Διαπιστώσαμε ότι οι εκτιμήσεις της ΓΔ HOME για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο είχαν υπολογιστεί σύμφωνα με την εσωτερική μεθοδολογία της και αναφέρονταν ορθά στην ΕΕΔΕ.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή να διενεργεί εκ των προτέρων ελέγχους που να εστιάζουν καλύτερα στην επιλεξιμότητα των δαπανών για δράσεις της ΕΕ, με ιδιαίτερη έμφαση στους δυνητικούς κινδύνους που σχετίζονται, λόγω χάριν, με το είδος των δαπανών (π.χ. έξοδα προσωπικού, εξοπλισμός, συμβάσεις) ή με το είδος των δικαιούχων. Κατά την εκπόνηση της δικής της εκτίμησης κινδύνου, η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει υπόψη ότι τα πιστοποιητικά ελέγχου που συνοδεύουν τις αιτήσεις πληρωμής των δικαιούχων έχουν περιορισμούς.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων, Ασφάλεια και άμυνα» παρατίθενται στο κεφάλαιο 8 της [ετήσιας έκθεσής μας για το 2022](#).

Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος

Σύνολο: 14,5 δισ. ευρώ (τομέας 6 του ΠΔΠ)

Ο έλεγχός μας

Ο συγκεκριμένος τομέας δαπανών περιλαμβάνει διάφορα χρηματοδοτικά μέσα, με σημαντικότερα τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη («ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη») και τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας. Ο τομέας καλύπτει επίσης τον προϋπολογισμό ανθρωπιστικής βοήθειας.

Γενικός στόχος του «ΜΓΑΔΣ–Παγκόσμια Ευρώπη» είναι η προάσπιση και η προώθηση των αξιών, των αρχών και των θεμελιωδών συμφερόντων της ΕΕ παγκοσμίως, όπως και η συμβολή στην προώθηση της πολυμέρειας και των ισχυρότερων εταιρικών σχέσεων με τρίτες χώρες. Ο Μηχανισμός απηχεί δύο μείζονες αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ χρηματοδοτεί την εξωτερική δράση (εξωτερική πολιτική), σε σύγκριση με το ΠΔΠ 2014-2020:

- η συνεργασία με τις χώρες-εταίρους της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, η οποία χρηματοδοτούνταν μέχρι πρότινος από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης, εντάχθηκε τώρα στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ·
- η συνεργασία αυτή χρηματοδοτείται πλέον από το ίδιο μέσο που χρηματοδοτεί και την πολιτική γειτονίας της ΕΕ, ενώ παράλληλα διατηρούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και των δύο αυτών ειδών στήριξης.

Ο γενικός στόχος του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας είναι η στήριξη των δικαιούχων χωρών κατά την υιοθέτηση και εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για την ευθυγράμμισή τους με τις αξίες της ΕΕ ενόψει πιθανής ένταξης, κάτι που με τη σειρά του συμβάλλει στη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία τους.

Το 2022, οι πληρωμές για τον τομέα «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος» ανήλθαν σε 14,5 δισεκατομμύρια ευρώ (προχρηματοδότηση, ενδιάμεσες και τελικές πληρωμές). Οι εκταμιεύσεις έγιναν διά διαφόρων μέσων και μεθόδων, όπως συμβάσεις εργασιών/προμηθειών/υπηρεσιών, επιχορηγήσεις, ειδικά δάνεια, εγγυήσεις δανείων και χρηματοδοτική στήριξη, δημοσιονομική στήριξη και άλλες στοχευμένες μορφές δημοσιονομικής βοήθειας προς τρίτες χώρες.

Οι γενικές διευθύνσεις και οι υπηρεσίες που μετέχουν στην υλοποίηση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ είναι κατά κύριο λόγο η Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση (ΓΔ NEAR), η Γενική Διεύθυνση Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων (ΓΔ INTPA), η Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ΓΔ ECHO) και η Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής (FPI).

Τα ευρήματά μας

Από την εξέταση των πράξεων και των συστημάτων προέκυψαν τέσσερις τομείς στους οποίους υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης. Μολονότι ο αριθμός των πράξεων που ελέγξαμε δεν ήταν αρκετός για να εκτιμηθεί το επίπεδο σφάλματος για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ, τα αποτελέσματα του ελέγχου μας υποδηλώνουν ότι πρόκειται για τομέα υψηλού κινδύνου. Τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλαμε τις πράξεις συμβάλλουν στη διαμόρφωση της δήλωσης διασφάλισης που διατυπώνουμε.

Από τις 72 πράξεις που εξετάσαμε, οι 34 (47 %) περιείχαν σφάλμα. Ποσοτικοποιήσαμε 25 σφάλματα που είχαν χρηματοοικονομική επίπτωση στα ποσά που καταλογίστηκαν στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τα σφάλματα αυτά συνίσταντο στη μη επιλεξιμότητα εξόδων, στην απουσία δικαιολογητικών, σε προβλήματα με τις δημόσιες συμβάσεις και στη δήλωση εξόδων που δεν πραγματοποιήθηκαν.

Επισημάναμε επίσης 17 περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις κείμενες νομικές και δημοσιονομικές διατάξεις, γεγονός ωστόσο που δεν είχε χρηματοοικονομική επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Επρόκειτο, λόγου χάριν, για υποχρεωτικές διαδικασίες που δεν είχαν ακολουθηθεί, ανεπαρκή τεκμήρια, ασαφή καταμερισμό εξόδων και απουσία διαδρομής ελέγχου.

Παράδειγμα: Εκτίμηση κινδύνου που, παρότι υποχρεωτική, δεν πραγματοποιήθηκε

Ελέγξαμε την τελική πληρωμή για έργο που αντικείμενο είχε την παράδοση και εγκατάσταση εξοπλισμού επικοινωνιών υπέρ δημόσιας αρχής στη δικαιούχο χώρα. Η σύμβαση προμήθειας υπογράφηκε με τοπικό προμηθευτή για συνολικό ποσό 255 492 ευρώ. Με την υπογραφή της σύμβασης, η Επιτροπή κατέβαλε προχρηματοδότηση ύψους 102 197 ευρώ, που αποτελούσε το 40 % της συμφωνηθείσας στη σύμβαση τιμής.

Βάσει του εγχειριδίου διαδικασιών, η Επιτροπή οφείλει να προβαίνει σε εκτιμήσεις κινδύνου, ώστε να εξασφαλίζει ότι οι καταβολές προχρηματοδότησης μεταξύ 60 000 ευρώ και 300 000 ευρώ πραγματοποιούνται χωρίς τραπεζική εγγύηση μόνον εφόσον ο κίνδυνος κρίνεται χαμηλός. Στην προκειμένη περίπτωση, η εκτίμηση κινδύνου ήταν υποχρεωτική, καθώς η προχρηματοδότηση ανερχόταν σε 102 197 ευρώ. Παρόλα αυτά, η Επιτροπή προέβη στην πληρωμή χωρίς εκτίμηση κινδύνου και χωρίς να έχει εξασφαλιστεί με τραπεζική εγγύηση.

Εξέταση στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων

Επισκεφθήκαμε τέσσερις αντιπροσωπείες της ΕΕ σε τρίτες χώρες (Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βόρεια Μακεδονία, Ρουάντα και Σερβία) και εξετάσαμε στοιχεία των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων. Αξιολογήσαμε επίσης την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του προσωπικού των αντιπροσωπειών σε θέματα πρόληψης της απάτης, δεοντολογίας και ακεραιότητας. Εντοπίσαμε κάποιες αδυναμίες στη λειτουργία ορισμένων στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων που εξετάσαμε. Οι αδυναμίες αυτές αφορούσαν τις επαληθεύσεις εξόδων, την επιμόρφωση σε θέματα πρόληψης της απάτης και το πληροφοριακό σύστημα OPSYS της Επιτροπής.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Εξετάσαμε την ΕΕΔ της ΓΔ NEAR για το οικονομικό έτος 2022. Επικεντρωθήκαμε στο κατά πόσον η συγκεκριμένη ΓΔ είχε παρουσιάσει στην ΕΕΔ της τις περί κανονικότητας πληροφορίες σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής και αν είχε εφαρμόσει με συνέπεια τη μεθοδολογία που προβλέπεται για την εκτίμηση μελλοντικών διορθώσεων και ανακτήσεων. Για την παρουσίαση των βασικών αριθμητικών

στοιχείων στην ΕΕΔ της, η ΓΔ NEAR χρησιμοποιεί μελέτη που καταρτίζεται από εξωτερικό σύμβουλο και είναι γνωστή ως υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος (ΥΠΣ). Τους περιορισμούς που χαρακτηρίζουν τη μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ έχουμε ήδη περιγράψει σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις μας. Διαπιστώσαμε επίσης ότι το αριθμητικό στοιχείο που εκφράζει τη διορθωτική ικανότητα της ΓΔ NEAR για το 2022 ήταν υπερεκτιμημένο εξαιτίας σφαλμάτων που δεν είχαν εντοπιστεί, ιδίως δε λόγω του συνυπολογισμού ενταλμάτων εισπραξης που αφορούσαν μη αναλωθείσα προχρηματοδότηση.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να ενισχύσει τις δικλίδες που αποτρέπουν την παράτυπη τροποποίηση προτάσεων κατά το στάδιο ανάθεσης της σύμβασης, όταν παρέχει επιχορηγήσεις βάσει πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·
- να προβαίνει σε εκτιμήσεις κινδύνου, σύμφωνα με το εγχειρίδιο διαδικασιών, ώστε να εξασφαλίζει ότι οι καταβολές προχρηματοδότησης μεταξύ 60 000 ευρώ και 300 000 ευρώ πραγματοποιούνται χωρίς τραπεζική εγγύηση μόνον εφόσον ο κίνδυνος κρίνεται χαμηλός·
- να ορίζει εύλογη προθεσμία, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι εκθέσεις επαλήθευσης των δαπανών που συντάσσουν οι εξωτερικοί ελεγκτές για τις συμβάσεις επιχορήγησης είναι διαθέσιμες πριν από την πραγματοποίηση των πληρωμών ή την εκκαθάριση των δαπανών·
- να ενισχύσει τις δικλίδες ώστε στον υπολογισμό της διορθωτικής ικανότητας της ΓΔ NEAR να μην περιλαμβάνονται τα εντάλματα εισπραξης που αφορούν μη αναλωθείσα προχρηματοδότηση.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος» παρατίθενται στο κεφάλαιο 9 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2022.

Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση

Σύνολο: 11,6 δισ. ευρώ (τομέας 7 του ΠΔΠ)

Ο έλεγχός μας

Ο έλεγχός μας κάλυψε τις διοικητικές δαπάνες των θεσμικών και λοιπών οργάνων της ΕΕ, και συγκεκριμένα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Επιτροπής, του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΕΕΣ, της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Επιτροπής των Περιφερειών, του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων.

Το 2022, οι διοικητικές δαπάνες των θεσμικών και λοιπών οργάνων ανήλθαν συνολικά σε 11,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Το ποσό αυτό περιλάμβανε δαπάνες που αφορούσαν τους ανθρώπινους πόρους και τις συντάξεις (70 % περίπου του συνόλου), τα κτίρια, τον εξοπλισμό, την ενέργεια, τις επικοινωνίες και τις τεχνολογίες πληροφοριών.

Οι δικές μας οικονομικές καταστάσεις εξετάζονται από εξωτερικό ελεγκτή. Κάθε χρόνο, δημοσιεύουμε τη σχετική ελεγκτική γνώμη και έκθεση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον ιστότοπό μας.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;
11,6 δισ. ευρώ	Όχι – Το σφάλμα δεν ήταν σημαντικό ούτε το 2021 ούτε το 2022

Εξετάσαμε 60 πράξεις προερχόμενες από όλα τα θεσμικά όργανα. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος είναι χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας.

Δεν εντοπίσαμε συγκεκριμένα ζητήματα που να αφορούν το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών, τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή και τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων. Ο εξωτερικός ελεγκτής, που διενήργησε τον έλεγχο του οργάνου μας, δεν ανέφερε κάποιο συγκεκριμένο ζήτημα που να προέκυψε από τις εργασίες του.

Το 2022, εξετάσαμε επιλεγμένα συστήματα εποπτείας και δικλίδων του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να διαπιστώσουμε σημαντικά προβλήματα.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Εντοπίσαμε τρία ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα σε πληρωμές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς τις διάφορες ευρωπαϊκές πολιτικές ομάδες και προς ένα ευρωπαϊκό πολιτικό ίδρυμα. Οι εσωτερικοί κανόνες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που οφείλουν να τηρούν οι πολιτικές ομάδες δεν συνάδουν με τον δημοσιονομικό κανονισμό, καθώς περιορίζουν τον ανταγωνισμό στο πλαίσιο των δημόσιων συμβάσεων. Επιπλέον, οι πολιτικές ομάδες δεν τηρούσαν πλήρως αυτούς τους εσωτερικούς κανόνες, καθώς δεν επιδίωκαν πάντοτε να εξασφαλίσουν αρκετές προσφορές. Επίσης, διαπιστώσαμε και άλλες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Όσον αφορά τις πληρωμές της Επιτροπής, δεν εντοπίσαμε ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, ωστόσο οι συνταξιοδοτικοί φάκελοι που σχετίζονταν με δύο από τις οκτώ πληρωμές συντάξεων που εξετάσαμε δεν περιείχαν πρόσφατη βεβαίωση ζωής.

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Εντοπίσαμε δύο ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα σε πληρωμές της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης. Το ένα αφορούσε την απουσία έγκυρης υποκείμενης σύμβασης για υπηρεσίες ασφάλειας που αγόρασε αντιπροσωπεία της ΕΕ. Το δεύτερο αφορούσε επίδομα συντηρούμενου τέκνου που καταβαλλόταν σε υπάλληλο από άλλες πηγές, αλλά δεν αφαιρούνταν από τον μισθό.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στη διοίκηση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να ενισχύσει τις οδηγίες που παρέχει σχετικά με την εκτέλεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού από τις ευρωπαϊκές πολιτικές ομάδες και να εισηγηθεί στο Προεδρείο του οργάνου μέτρα που θα επιβάλλουν στις πολιτικές ομάδες να εφαρμόζουν προσεκτικά τους εσωτερικούς κανόνες και θα εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τις διαδικασίες για τη σύναψη συμβάσεων.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση» παρατίθενται στο κεφάλαιο 10 της [ετήσιας έκθεσής μας για το 2022](#).

Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

Σύνολο: 53,7 δισ. ευρώ

Ο έλεγχός μας

Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) στηρίζει μεταρρυθμίσεις και επενδυτικά έργα στα κράτη μέλη από την έναρξη της πανδημίας COVID-19 τον Φεβρουάριο του 2020, θα συνεχίσει δε να παρέχει στήριξη έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Χρηματοδοτήθηκε με 723,8 δισεκατομμύρια ευρώ, υπό μορφή δανείων (385,8 δισεκατομμύρια ευρώ) και μη επιστρεπτέων χρηματοδοτικών εισφορών, αναφερόμενων ως «επιχορηγήσεις» (338 δισεκατομμύρια ευρώ). Κύριος στόχος του είναι να μετριάσει τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Παράλληλα, επιδιώκει την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των ευρωπαϊκών οικονομιών και την καλύτερη προετοιμασία τους για την αντιμετώπιση μελλοντικών προκλήσεων, μεταξύ άλλων, επιταχύνοντας την πράσινη και ψηφιακή μετάβασή τους.

Ο ΜΑΑ υλοποιείται υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής, κάτι που σημαίνει ότι η Επιτροπή είναι άμεσα υπεύθυνη για την υλοποίηση ενός προγράμματος.

Τα κράτη μέλη είχαν την υποχρέωση να καταρτίσουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) και να σχεδιάσουν κατάλληλα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων. Τα ΣΑΑ πρέπει να περιλαμβάνουν μια συνεκτική δέσμη δημόσιων επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων, ομαδοποιημένων σε συνιστώσες, και να θέτουν τα κατάλληλα ορόσημα ή/και τιμές-στόχο.

Προϋπόθεση για την εκταμίευση ποσών στο πλαίσιο του ΜΑΑ είναι η από μέρους των κρατών μελών ικανοποιητική εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Τιμές-στόχος ή ορόσημα που έχουν ήδη εκπληρωθεί ικανοποιητικά δεν πρέπει να έχουν αναιρεθεί, ενώ πρέπει να έχει τηρηθεί η αρχή της μη διπλής χρηματοδότησης. Επίσης, πρέπει να τηρούνται οι σχετικοί όροι επιλεξιμότητας.

Πριν από την πληρωμή, η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσον τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος στα οποία βασίζεται το αίτημα πληρωμής έχουν εκπληρωθεί ικανοποιητικά. Εάν η Επιτροπή καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ένα ορόσημο ή μια τιμή-στόχος δεν έχει εκπληρωθεί ικανοποιητικά, η καταβολή του συνόλου ή μέρους της χρηματοδοτικής συνεισφοράς πρέπει να ανασταλεί για ένα εξάμηνο το πολύ.

Μετά την πραγματοποίηση της πληρωμής, η Επιτροπή υποβάλλει τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο σε κατασταλτικούς ελέγχους. Σε ελέγχους υποβάλλει και τα σχετικά συστήματα, όπως επίσης διενεργεί ελέγχους που εστιάζουν στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν προχρηματοδότηση που, στη συνέχεια, εκκαθαρίζεται με αναλογική αφαίρεση από τις επόμενες πληρωμές. Έως το τέλος του 2022, το Συμβούλιο είχε εγκρίνει το σύνολο των 27 ΣΑΑ και 21 κράτη μέλη είχαν λάβει προχρηματοδότηση. Τα κράτη μέλη είχαν υποβάλει 27 αιτήματα πληρωμής στην Επιτροπή, η οποία είχε πραγματοποιήσει 14 πληρωμές (μία το 2021 και 13 το 2022). Οι 13 πληρωμές επιχορηγήσεων και οι εκκαθαρίσεις προχρηματοδοτήσεων που πραγματοποίησε η Επιτροπή προς 11 κράτη μέλη το 2022 αφορούσαν την εκπλήρωση 274 ορόσημων και 37 τιμών-στόχου.

Ο πληθυσμός που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2022 ανερχόταν συνολικά σε 53,7 δισεκατομμύρια ευρώ και περιλάμβανε και τις 13 πληρωμές επιχορηγήσεων, ύψους 46,9 δισεκατομμυρίων ευρώ, καθώς και την εκκαθάριση της σχετικής προχρηματοδότησης, ύψους 6,8 δισεκατομμυρίων ευρώ. Ο έλεγχός μας δεν περιλάμβανε τη δανειακή συνιστώσα του ΜΑΑ. Εξετάσαμε την ικανοποιητική εκπλήρωση 244 ορόσημων και των 37 συνολικά τιμών-στόχου, περιλαμβανομένων και των προκαταρκτικών αξιολογήσεων τη Επιτροπής. Είκοσι τιμές-στόχος εξετάστηκαν επιτόπου, με επίσκεψη σε πέντε κράτη μέλη.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;
53,7 δισ. ευρώ	2022: οι συνολικές επιπτώσεις των ευρημάτων μας είναι σημαντικές, αλλά όχι διάχυτες

Από το σύνολο των ελεγκτικών τεκμηρίων που συγκεντρώσαμε στο πλαίσιο των εργασιών μας συνάγεται ότι:

- α) 15 από τα 281 ορόσημα και τιμές-στόχο παρουσίαζαν προβλήματα με την κανονικότητα. Δεδομένης της φύσης του μοντέλου εκτέλεσης δαπανών του ΜΑΑ και λαμβανομένου υπόψη ότι, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της για την αναστολή των πληρωμών, η Επιτροπή βασίζεται στην άσκηση κρίσης σε διάφορες περιπτώσεις, γεγονός που αφήνει περιθώριο για διαφορετικές ερμηνείες, δεν παρουσιάζουμε ποσοστό σφάλματος συγκρίσιμο με εκείνο άλλων τομέων δαπανών της ΕΕ. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω περιορισμών, εκτιμούμε ότι η ελάχιστη χρηματοοικονομική επίπτωση των ευρημάτων αυτών προσεγγίζει το δικό μας όριο σημαντικότητας. Τα εν λόγω ευρήματα αφορούσαν τη μη ικανοποιητική εκπλήρωση ορόσημων και τιμών-στόχου, τη χρηματοδότηση τακτικών δαπανών των εθνικών προϋπολογισμών, μέτρα που άρχισαν να υλοποιούνται πριν από την έναρξη της περιόδου επιλεξιμότητας, τη διπλή χρηματοδότηση ή την αναίρεση μέτρου·
- β) υπήρχαν αδυναμίες στον σχεδιασμό των μέτρων και των υποκείμενων ορόσημων ή τιμών-στόχου. Εάν τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος δεν καθοριστούν με σαφήνεια, η εκπλήρωσή τους είναι δύσκολο να αξιολογηθεί, ενώ και ο αρχικός στόχος μπορεί να μην επιτευχθεί·
- γ) υπήρχαν προβλήματα με την αξιοπιστία των πληροφοριών που τα κράτη μέλη περιλαμβάνουν στις διαχειριστικές δηλώσεις τους·
- δ) η εμβέλεια των προκαταρκτικών αξιολογήσεων και των κατασταλτικών ελέγχων της Επιτροπής δεν καλύπτει συστηματικά τους βασικούς όρους πληρωμής, όπως η συμμόρφωση με την περίοδο επιλεξιμότητας και η μη υποκατάσταση τακτικών δαπανών των εθνικών προϋπολογισμών. Οι διαδικασίες κατασταλτικού ελέγχου δεν προβλέπουν ελέγχους που να επαληθεύουν μήπως αναιρέθηκαν μετά την πληρωμή οι ελεγχθείσες τιμές-στόχος που είχαν αξιολογηθεί ως εκπληρωθείσες·
- ε) η εισαγωγή ορόσημων δικλίδων σημαίνει ότι τα σχετικά συστήματα των κρατών μελών δεν ήταν πλήρως λειτουργικά, όταν άρχισαν να εφαρμόζονται τα σχέδια, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ και η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Διαπιστώσαμε επίσης ότι τα εν λόγω ορόσημα διαφέρουν σημαντικά ως προς τον βαθμό λεπτομέρειας και τις σχετικές απαιτήσεις, χωρίς βάσιμο λόγο·
- στ) αδυναμίες εξακολουθούν να υπάρχουν στα συστήματα αναφοράς και δικλίδων των κρατών μελών. Επιπλέον, εντοπίσαμε ένα οριζόντιο ζήτημα που αφορά την περιορισμένη διαθεσιμότητα δεδομένων σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους αλλοδαπών εταιρειών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχει κεντρική βάση δεδομένων της ΕΕ, η οποία να παρέχει πλήρη δεδομένα σχετικά με όλους τους πραγματικούς δικαιούχους εταιρειών που είναι καταχωρισμένες στην ΕΕ.

Εξετάσαμε επίσης τις πληροφορίες που αναφέρει η ΓΔ Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων (ECFIN) σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ για το 2022 στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων (ΕΕΔ) της, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι πληροφορίες αυτές παρουσιάζονται στην ΕΕΔΕ. Τα ευρήματα και τα συμπεράσματά μας δεν συμβαδίζουν με τη δήλωση του διατάκτη της ΓΔ ECFIN.

Παράδειγμα ορόσημου που δεν εκπληρώθηκε ικανοποιητικά

Ορόσημο 42 για την Ελλάδα – «Σημεία φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων – Έναρξη ισχύος του νομικού πλαισίου»

Περιγραφή του ορόσημου στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για την Ελλάδα:

«Έναρξη ισχύος όλων των υπουργικών αποφάσεων που προβλέπονται στον νόμο 4710/2020 και υπογράφηκαν από τον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τον υπουργό Υποδομών και Μεταφορών, τον υπουργό Εσωτερικών και τον υπουργό Οικονομικών για την οργάνωση της αγοράς ηλεκτρικών οχημάτων, με έμφαση στην αγορά υπηρεσιών φόρτισης και την παροχή φορολογικών κινήτρων για την αγορά ηλεκτρικών οχημάτων και την εγκατάσταση υποδομών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.»

Ο βασικός νόμος προέβλεπε την έκδοση δώδεκα υπουργικών αποφάσεων απαραίτητων για την οργάνωση της αγοράς ηλεκτροκίνησης. Διαπιστώσαμε ότι το ορόσημο δεν εκπληρώθηκε ικανοποιητικά, καθώς τρεις υπουργικές αποφάσεις (κυρώσεις για τους φορείς της αγοράς, απαιτήσεις για σημεία επαναφόρτισης σε παραδοσιακούς οικισμούς και την εκπαίδευση τεχνιτών ηλεκτρικών οχημάτων) δεν είχαν τεθεί σε ισχύ κατά την καταβολή της πληρωμής.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να βελτιώσει τις προκαταρκτικές αξιολογήσεις και τους κατασταλτικούς ελέγχους:
 - στο πλαίσιο των προκαταρκτικών αξιολογήσεων και των κατασταλτικών ελέγχων της, να καλύπτει τη συμμόρφωση με την περίοδο επιλεξιμότητας και την αρχή της μη υποκατάστασης των τακτικών δαπανών των εθνικών προϋπολογισμών·
 - να αναθεωρήσει τις διαδικασίες κατασταλτικού ελέγχου που εφαρμόζει, ώστε αυτές να προβλέπουν τη διενέργεια ελέγχων για την επαλήθευση του κατά πόσον οι ελεγχθείσες τιμές-στόχος που είχαν προηγουμένως αξιολογηθεί ως εκπληρωθείσες δεν αναιρέθηκαν·
- με βάση την πείρα που έχει αποκτηθεί από την υλοποίηση του ΜΑΑ, να επαληθεύσει ότι, μετά την επανεξέτασή τους, τα ΣΑΑ καθορίζουν με σαφήνεια όλα τα ορόσημα και τις τιμές-στόχο και ότι όλα τα βασικά στοιχεία ενός μέτρου καλύπτονται από ορόσημα και τιμές-στόχο.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρατίθενται στο κεφάλαιο 11 της [ετήσιας έκθεσής μας για το 2022](#).

Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης

Σύνολο: 2,4 δισ. ευρώ

Ο έλεγχός μας

Από τη σύστασή τους το 1959, τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης (ΕΤΑ) αποτελούσαν τα κύρια μέσα, εκτός γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ, διά των οποίων η ΕΕ χρηματοδοτούσε τη στήριξη που παρείχε στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας με τις χώρες και περιφέρειες της (υποσαχάριας) Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), καθώς και με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ), έως το τέλος του 2020. Το ενδέκατο ΕΤΑ καλύπτει το ΠΔΠ 2014-2020. Η *συμφωνία εταιρικής σχέσης*, η οποία υπογράφηκε στην Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 με εικοσαετή διάρκεια ισχύος, συνιστά το πλαίσιο που διέπει τις σχέσεις της ΕΕ με τα κράτη ΑΚΕ και τις ΥΧΕ. Η εφαρμογή των διατάξεών της έχει παραταθεί, προς το παρόν, έως τις 30 Ιουνίου 2023. Πρωταρχικός στόχος των ΕΤΑ είναι η μείωση και, μακροπρόθεσμα, η εξάλειψη της φτώχειας, σύμφωνα με τον κύριο στόχο της αναπτυξιακής συνεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 208 ΣΛΕΕ. Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, η στήριξη που παρέχεται για την αναπτυξιακή συνεργασία με τις χώρες και περιφέρειες ΑΚΕ καλύπτεται από τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη («ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη») και η συνεργασία με τις ΥΧΕ ενσωματώνεται στην [απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας](#). Εντούτοις, το ένατο, δέκατο και ενδέκατο ΕΤΑ δεν έχουν ενσωματωθεί στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ. Τόσο η εκτέλεσή τους όσο και η παρουσίαση των σχετικών στοιχείων εξακολουθούν να γίνονται χωριστά έως το κλείσιμό τους.

Η διαχείριση των ΕΤΑ ασκείται σχεδόν εξ ολοκλήρου από την Επιτροπή (ΓΔ INTPA). Η ΓΔ ECHO διαχειρίστηκε ένα μικρό ποσοστό (5 %) των πληρωμών των ΕΤΑ για το 2022.

Για το 2022, οι δαπάνες που αποτέλεσαν αντικείμενο του ελέγχου μας στον τομέα αυτό ανέρχονταν συνολικά σε 3,0 δισεκατομμύρια ευρώ. Οι δαπάνες αυτές αφορούσαν το ένατο, δέκατο και ενδέκατο ΕΤΑ και διοχετεύθηκαν προς 78 χώρες μέσω πολλών και διαφόρων μεθόδων, όπως συμβάσεις έργου, προμηθειών και υπηρεσιών, επιχορηγήσεις, δημοσιονομική στήριξη, εκτιμήσεις για προγράμματα και συμφωνίες συνεισφοράς και ανάθεσης.

Τα ευρήματά μας

Διαπιστώσαμε ότι οι λογαριασμοί δεν περιείχαν σημαντικές ανακρίβειες.

Οι πράξεις εσόδων δεν περιείχαν σημαντικό επίπεδο σφάλματος.

Όσον αφορά τις δαπάνες για το οικονομικό έτος 2022, διατυπώνουμε αρνητική γνώμη.

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;	Εκτιμώμενο πιθανότερο επίπεδο σφάλματος
3,0 δισ. ευρώ	Ναι	7,1 % (έναντι 4,6 % το 2021)

Όσον αφορά τον έλεγχο της κανονικότητας των πράξεων, εξετάσαμε δείγμα 140 πράξεων (όλες οι πληρωμές πραγματοποιήθηκαν από τη ΓΔ INTPA), το οποίο ήταν αντιπροσωπευτικό ολόκληρου του φάσματος των δαπανών στο πλαίσιο των ΕΤΑ. Το δείγμα περιλάμβανε 27 πράξεις που αφορούσαν το καταπιστευματικό ταμείο έκτακτης ανάγκης για την Αφρική, 98 πράξεις που είχαν εγκριθεί από 20 αντιπροσωπείες της ΕΕ και 15 πράξεις που είχαν εγκριθεί από τις κεντρικές υπηρεσίες της Επιτροπής. Στις περιπτώσεις που διαπιστώσαμε σφάλματα στις πράξεις, αναλύσαμε τα υποκείμενα αίτια ώστε να εντοπίσουμε τυχόν αδυναμίες.

Από τις 140 πράξεις που εξετάσαμε, οι 57 (40,7 %) περιείχαν σφάλμα. Βάσει των 48 σφαλμάτων που ποσοτικοποιήσαμε, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος είναι 7,1 %. Τα τρία συχνότερα είδη σφάλματος ήταν οι δαπάνες που δεν είχαν πραγματοποιηθεί (51 %), οι μη επιλέξιμες δαπάνες (24 %) και η σοβαρή μη τήρηση των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις (16 %).

Όπως και κατά το παρελθόν, η Επιτροπή και οι εταίροι υλοποίησης υπέπεσαν σε περισσότερα σφάλματα στις περιπτώσεις πράξεων που αφορούσαν εκτιμήσεις προγραμμάτων, επιχορηγήσεις και συμφωνίες συνεισφοράς και ανάθεσης με δικαιούχους χώρες, διεθνείς οργανώσεις και οργανισμούς των κρατών μελών, από ό,τι στις περιπτώσεις άλλων μορφών στήριξης (όπως εκείνες που αφορούν συμβάσεις έργου, προμηθειών και υπηρεσιών). Από τις 99 πράξεις αυτού του είδους που εξετάσαμε, οι 46 περιείχαν ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, τα οποία αντιστοιχούσαν στο 86 % του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος.

Παράδειγμα δαπανών που δεν είχαν πραγματοποιηθεί: ανεπάρκειες των συστημάτων δικλίδων που εφαρμόζουν οι αντιπροσωπείες της ΕΕ για την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων

Σε αντιπροσωπεία της ΕΕ την οποία επισκεφθήκαμε φέτος, διαπιστώσαμε ότι έξι από τις εννέα πράξεις που ελέγξαμε περιείχαν το ίδιο είδος σφάλματος. Η Επιτροπή είχε εκκαθαρίσει πράξεις προχρηματοδοτήσεων με βάση τις συνολικές δαπάνες που είχε δηλώσει ο δικαιούχος, ύψους 11 εκατομμυρίων ευρώ. Από τους ελέγχους που διενεργήσαμε προέκυψε ότι οι πραγματικές δαπάνες για τα σχετικά έργα είχαν ανέλθει σε 3,8 εκατομμύρια ευρώ. Η διαφορά των 7,2 εκατομμυρίων ευρώ αντιστοιχούσε σε ανειλημμένες υποχρεώσεις που δεν είχαν ακόμη εκτελεστεί. Ως εκ τούτου, θεωρήσαμε ότι οι εν λόγω δαπάνες δεν πραγματοποιήθηκαν και, συνεπώς, δεν ήταν επιλέξιμες.

Το γεγονός ότι εντοπίσαμε το εν λόγω σφάλμα στα δύο τρίτα των πράξεων που ελέγξαμε καταδεικνύει αδυναμία στη λειτουργία των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων που εφαρμόζει η αντιπροσωπεία για την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων.

Όπως και κατά το παρελθόν, αντιμετωπίσαμε καθυστερήσεις στη συγκέντρωση των απαιτούμενων εγγράφων από ορισμένες διεθνείς οργανώσεις γεγονός που, με τη σειρά του, είχε επιπτώσεις στην εκτέλεση των εργασιών μας. Οι οργανώσεις αυτές παρείχαν περιορισμένη μόνο πρόσβαση σε έγγραφα (παραδείγματος χάριν σε μορφή μόνο για ανάγνωση), κάτι που αποτέλεσε πρόσκομμα κατά τον σχεδιασμό, την εκτέλεση και την αξιολόγηση της ποιότητας του ελέγχου μας. Τα εμπόδια αυτά παρέμειναν ανυπέβλητα παρά τις προσπάθειες που κατέβαλε η Επιτροπή μέσω συνεχούς επικοινωνίας με τις εν λόγω διεθνείς οργανώσεις.

Μελέτη της ΓΔ INTPA σχετικά με το ΥΠΣ

Το 2022, η ΓΔ INTPA ανέθεσε σε εξωτερικό σύμβουλο την εκπόνηση της ενδέκατης μελέτης της σχετικά με το ΥΠΣ. Σκοπός της μελέτης είναι η εκτίμηση του ποσοστού των σφαλμάτων που διέλαθαν όλων των διαχειριστικών ελέγχων της ΓΔ INTPA για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διόρθωση των σφαλμάτων αυτών στο σύνολο του πεδίου της αρμοδιότητάς της, προκειμένου να εξαχθεί συμπέρασμα σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εν λόγω ελέγχων.

Όσον αφορά τη μελέτη του 2022 σχετικά με το ΥΠΣ, η ΓΔ INTPA χρησιμοποίησε δείγμα 480 πράξεων, όπως και τα προηγούμενα χρόνια (ορισμένες από τις πράξεις του δείγματος είχαν τιμή υψηλότερη από το *διάστημα δειγματοληψίας*· επομένως, το τελικό μέγεθος του δείγματος ήταν 407 πράξεις). Στο πλαίσιο της μελέτης, το συνολικό ΥΠΣ εκτιμήθηκε σε 1,15 %. Για έβδομο συναπτό έτος, το ποσοστό αυτό ήταν χαμηλότερο από το *όριο σημαντικότητας* του 2 % που έχει ορίσει η Επιτροπή.

Η μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ δεν συνιστά *ανάληψη υποχρέωσης παροχής διασφάλισης*, ούτε έλεγχο, και βασίζεται στη μεθοδολογία και στο εγχειρίδιο της ΓΔ INTPA για το ΥΠΣ. Σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις μας σχετικά με τα ΕΤΑ, έχουμε ήδη περιγράψει τους εγγενείς περιορισμούς των μελετών αυτών, οι οποίοι μπορεί να έχουν οδηγήσει στην υποεκτίμηση του ποσοστού αυτού.

Εξετάσαμε τη μέθοδο υπολογισμού που χρησιμοποιήθηκε για τη μελέτη του 2022 σχετικά με το ΥΠΣ και διαπιστώσαμε ότι η μεθοδολογία για την παρεκβολή των στοιχείων υψηλής αξίας δεν ήταν επαρκώς σαφής. Ως εκ τούτου, ο εξωτερικός ανάδοχος δεν είχε παρεκβάλει ορθά τα στοιχεία υψηλής αξίας (ήτοι τα στοιχεία με τιμή υψηλότερη από το *διάστημα δειγματοληψίας*) του δείγματος. Θεωρούμε ότι το ΥΠΣ υποεκτιμήθηκε. Από τον υπολογισμό μας προκύπτει ΥΠΣ 1,35 %.

Επισκόπηση της ΕΕΔ για το 2022

Στη δήλωση διασφάλισης του Γενικού Διευθυντή στην ΕΕΔ για το 2022 δεν διατυπώνονται επιφυλάξεις. Κρίνουμε αδικαιολόγητη την απουσία επιφυλάξεων στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων για το 2022 και θεωρούμε ότι αυτό οφείλεται εν μέρει στους περιορισμούς της μελέτης σχετικά με το ΥΠΣ.

Λόγω της εσφαλμένης παρεκβολής των στοιχείων υψηλής αξίας, το ποσοστό σφάλματος για τις δαπάνες που σχετίζονται με την έμμεση διαχείριση με τρίτους οργανισμούς υπερέβη το *όριο σημαντικότητας* του 2 %. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε διατυπώσει επιφύλαξη για αυτή την κατηγορία δαπανών, η οποία αντιπροσωπεύει το 42,7 % των σχετικών δαπανών της ΓΔ INTPA.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να ελέγχει ότι όλα τα λογιστικά υπόλοιπα των ΕΤΑ που έκλεισαν έχουν εκκαθαριστεί και ότι οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στους ετήσιους λογαριασμούς επικαιροποιούνται εγκαίρως·
- να ελέγχει ότι οι προχρηματοδοτήσεις και τα τιμολόγια εκκαθαρίζονται εγκαίρως·
- να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα για τη βελτίωση των συστημάτων δικλίδων των αντιπροσωπειών της ΕΕ, ώστε, πριν από την καταβολή των πληρωμών ή την εκκαθάριση των δαπανών, να εντοπίζονται ποσά που δεν έχουν μεν ακόμη δαπανηθεί, αλλά έχουν δηλωθεί ως πραγματοποιηθέντα έξοδα·
- να υπενθυμίζει στους δικαιούχους των έργων της ΕΕ την υποχρέωσή τους να συμμορφώνονται με τους συμβατικούς όρους που αφορούν την επιλεξιμότητα του ΦΠΑ. Οφείλει επίσης να διενεργεί τους απαραίτητους ελέγχους, προκειμένου να διασφαλίζει ότι ο εκπιπτόμενος ΦΠΑ δεν καταλογίζεται στα έργα·
- να λαμβάνει υπόψη όλες τις διαθέσιμες τεχνικές και χρηματοοικονομικές πληροφορίες για την πρόληψη σφαλμάτων, ή τον εντοπισμό και τη διόρθωσή τους, πριν από την έγκριση των δαπανών· και
- να βελτιώσει τη μεθοδολογία που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της μελέτης σχετικά με το ΥΠΣ, ώστε η παρεκβολή των στοιχείων υψηλής αξίας να γίνεται ορθά, και να επαληθεύει ότι εφαρμόζεται ορθά από τον ανάδοχο.

Ενδιαφέρεστε να μάθετε περισσότερα; Λεπτομερή πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των ΕΤΑ παρουσιάζονται στην [ετήσια έκθεση για το 2022](#) σχετικά με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης.

Γενικές πληροφορίες

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και το έργο του

Το ΕΕΣ είναι ο ανεξάρτητος εξωτερικός ελεγκτής της ΕΕ. Εδρεύει στο Λουξεμβούργο και απασχολεί περί τους 900 υπαλλήλους, προερχόμενους από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Αποστολή μας είναι να συμβάλλουμε στη βελτίωση της διοίκησης και της χρηματοοικονομικής διαχείρισης της ΕΕ, να προάγουμε τη λογοδοσία και τη διαφάνεια και να ενεργούμε ως ο ανεξάρτητος θεματοφύλακας των οικονομικών συμφερόντων των πολιτών της ΕΕ. Οι εκθέσεις και οι γνώμες ελέγχου που συντάσσουμε αποτελούν καθοριστικής σημασίας κρίκο στην αλυσίδα λογοδοσίας εντός της ΕΕ, δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται για να υποχρεώνουν σε λογοδοσία τους υπευθύνους για την εκτέλεση των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ, ήτοι την Επιτροπή, τα λοιπά θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, καθώς και τις διοικητικές αρχές των κρατών μελών. Προειδοποιούμε για τους κινδύνους, παρέχουμε διασφάλιση, επισημαίνουμε αδυναμίες και ορθές πρακτικές και παρέχουμε καθοδήγηση στους φορείς χάραξης πολιτικής και τους νομοθέτες της ΕΕ σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της διαχείρισης των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ. Με το έργο μας διασφαλίζουμε ότι οι Ευρωπαίοι πολίτες γνωρίζουν πώς δαπανώνται τα χρήματά τους.

Tony MURPHY
Ιρλανδία

Ladislav BALKO
Σλοβακία

Pietro RUSSO
Ιταλία

Baudilio TOMÉ MUGURUZA
Ισπανία

Iliana IVANOVA
Βουλγαρία

Νικόλαος ΜΗΛΙΩΝΗΣ
Ελλάδα

Klaus-Heiner LEHNE
Γερμανία

Bettina JAKOBSEN
Δανία

Jan GREGOR
Τσεχία

Mihails KOZLOVS
Λετονία

Ildikó GÁLL-PELCZ
Ουγγαρία

Eva LINDSTRÖM
Σουηδία

Hannu TAKKULA
Φινλανδία

Annemie TURTELBOOM
Βέλγιο

Viorel ȘTEFAN
Ρουμανία

Ivana MALETIĆ
Κροατία

François-Roger CAZALA
Γαλλία

Joëlle ELVINGER
Λουξεμβούργο

Helga BERGER
Αυστρία

Marek OPIOŁA
Πολωνία

Jorg Kristijan PETROVIČ
Σλοβενία

Stef BLOK
Κάτω Χώρες

George Marius HYZLER
Μάλτα

Λευτέρης ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ
Κύπρος

Laima Liucija ANDRIKIENĖ
Λιθουανία

Keit PENTUS-ROSIMANNUS
Εσθονία

Σημ.: Κατάσταση τον Ιούλιο του 2023.

Το έργο μας

Καταρτίζουμε:

- ο ετήσιες εκθέσεις, που περιλαμβάνουν κυρίως τα αποτελέσματα των εργασιών που εκτελούμε στο πλαίσιο των χρηματοοικονομικών ελέγχων και των ελέγχων συμμόρφωσης επί του προϋπολογισμού της ΕΕ και επί των Ευρωπαϊκών Ταμείων Ανάπτυξης, αλλά καλύπτουν επίσης ζητήματα που άπτονται της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και των επιδόσεων·
- ο ειδικές εκθέσεις, που παρουσιάζουν τα αποτελέσματα επιλεγμένων ελέγχων επί συγκεκριμένων τομέων πολιτικής και τομέων δαπανών ή επί συγκεκριμένων θεμάτων που έχουν να κάνουν με τον προϋπολογισμό και τη διαχείριση·
- ο ειδικές ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τους εκτελεστικούς και αποκεντρωμένους οργανισμούς, τα λοιπά όργανα και τις κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ·
- ο γνώμες σχετικά με τη θέσπιση νέας ή την επικαιροποίηση παλαιότερης νομοθεσίας που έχει σημαντικό αντίκτυπο στη χρηματοοικονομική διαχείριση, εκδιδόμενες είτε κατόπιν αιτήματος άλλου θεσμικού οργάνου είτε με δική μας πρωτοβουλία·
- ο επισκοπήσεις, στις οποίες περιγράφονται ή παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με πολιτικές, συστήματα, μηχανισμούς ή άλλα περισσότερο εξειδικευμένα θέματα.

Σύντομη ματιά στην προσέγγιση του ελέγχου όσον αφορά τη δήλωση διασφάλισης

Οι γνώμες που περιλαμβάνονται στη δήλωση διασφάλισης βασίζονται σε αντικειμενικά τεκμήρια, προερχόμενα από ελεγκτικές δοκιμασίες που διενεργούνται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου.

Όπως αναφέρουμε στη στρατηγική μας για την περίοδο 2021-2025, για το επόμενο ΠΔΠ 2021-2027 θα εξακολουθήσουμε να εξελίσσουμε την προσέγγιση του ελέγχου μας και να αξιοποιούμε τα διαθέσιμα δεδομένα και πληροφορίες, ούτως ώστε να συνεχίσουμε να παρέχουμε αδιάσειστη διασφάλιση, στο πλαίσιο της εντολής μας βάσει της Συνθήκης και σε πλήρη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου του δημόσιου τομέα.

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Παρέχουν οι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ πλήρη και ακριβή πληροφοριακά στοιχεία;

Κάθε χρόνο, οι γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής προβαίνουν σε εκατοντάδες χιλιάδες λογιστικές εγγραφές, αντλώντας στοιχεία από πολλές διαφορετικές πηγές (συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών). Ελέγχουμε κατά πόσον οι λογιστικές διαδικασίες εφαρμόζονται δεόντως, καθώς και αν τα λογιστικά δεδομένα που προκύπτουν είναι πλήρη, έχουν καταχωριστεί ορθά και παρουσιάζονται με τον κατάλληλο τρόπο στις οικονομικές καταστάσεις της ΕΕ. Ως προς τον έλεγχο της αξιοπιστίας των λογαριασμών, η προσέγγιση βεβαίωσης εφαρμόζεται από τότε που διατυπώσαμε την πρώτη μας γνώμη το 1994.

- Αξιολογούμε το λογιστικό σύστημα, προκειμένου να εξακριβώσουμε αν αυτό αποτελεί την κατάλληλη βάση για την εξαγωγή αξιόπιστων δεδομένων.
- Αξιολογούμε τις βασικές λογιστικές διαδικασίες, προκειμένου να εξακριβώσουμε ότι αυτές λειτουργούν ορθά.
- Διενεργούμε αναλυτικούς ελέγχους των λογιστικών δεδομένων, προκειμένου να εξακριβώσουμε αν αυτά παρουσιάζονται με συνέπεια και μπορούν να θεωρηθούν εύλογα.
- Υποβάλλουμε σε άμεσες ελεγκτικές δοκιμασίες δείγμα λογιστικών εγγραφών, προκειμένου να εξακριβώσουμε αν οι σχετικές πράξεις υπάρχουν και έχουν καταγραφεί επακριβώς.
- Ελέγχουμε τις οικονομικές καταστάσεις, προκειμένου να εξακριβώσουμε κατά πόσον αυτές απεικονίζουν εύλογα την οικονομική κατάσταση.

Κανονικότητα των πράξεων

Συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανόνες οι πράξεις εσόδων και οι καταχωριζόμενες ως δαπάνες πράξεις πληρωμών, στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΕΕ;

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ περιλαμβάνει εκατομμύρια πληρωμές σε δικαιούχους τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο. Την ευθύνη για τη διαχείριση του μεγαλύτερου μέρους των εν λόγω δαπανών φέρουν τα κράτη μέλη. Για τη συγκέντρωση των τεκμηρίων που χρειαζόμαστε, αξιολογούμε τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των εσόδων και των πληρωμών που καταχωρίζονται ως δαπάνες (ήτοι των τελικών πληρωμών και των εκκαθαρίσεων προπληρωμών) και εξετάζουμε δείγμα πράξεων.

Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες διαπιστώνουμε ότι έχουν τηρηθεί τα σχετικά διεθνή πρότυπα ελέγχου, προβαίνουμε σε επισκόπηση και επαναδιενέργεια των εξακριβώσεων και ελέγχων που έχουν πραγματοποιήσει οι υπεύθυνοι για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Κατ' αυτό τον τρόπο, λαμβάνουμε πλήρως υπόψη τυχόν διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί σε συνέχεια των εξακριβώσεων αυτών.

- Αξιολογούμε τα συστήματα διαχείρισης των εσόδων και των δαπανών, προκειμένου να εξακριβώσουμε την αποτελεσματικότητά τους ως προς τη διασφάλιση της κανονικότητας των αντίστοιχων πράξεων.
- Λαμβάνουμε στατιστικά δείγματα πράξεων, τα οποία χρησιμοποιούμε ως βάση για τις λεπτομερείς ελεγκτικές δοκιμασίες στις οποίες προβαίνουν οι ελεγκτές μας. Εξετάζουμε διεξοδικά τις πράξεις των δειγμάτων, φθάνοντας μέχρι τις εγκαταστάσεις των τελικών αποδεκτών (παραδείγματος χάριν γεωργών, ερευνητικών ινστιτούτων, εταιρειών που εκτελούν έργα ή παρέχουν υπηρεσίες μετά από δημόσιο διαγωνισμό), προκειμένου να συλλέξουμε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το συμβάν στο οποίο βασίστηκε η πράξη είναι υπαρκτό, έχει καταγραφεί

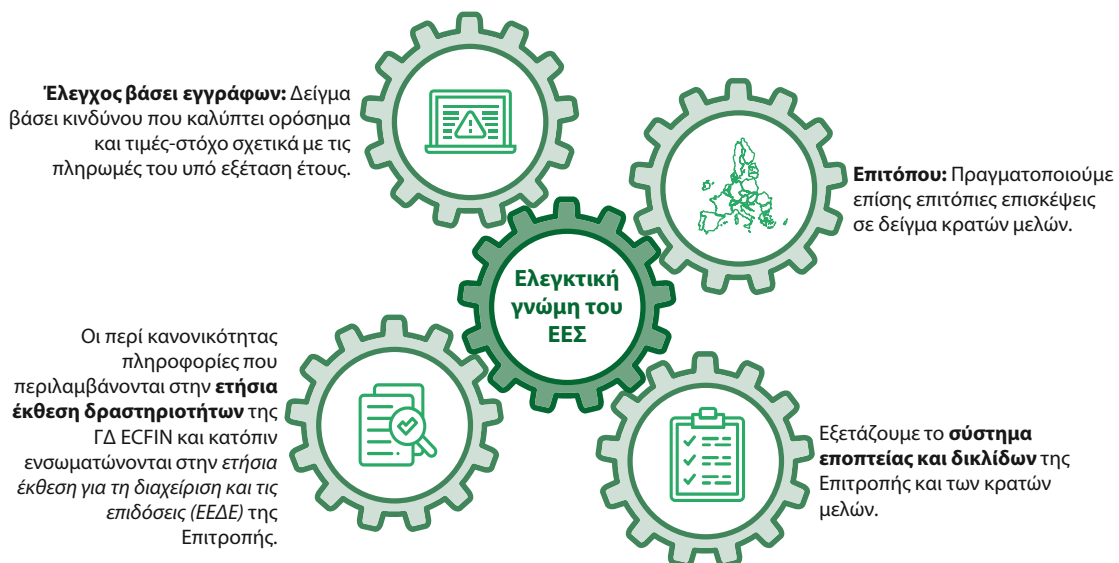
ορθά και συμμορφώνεται με τους κανόνες που διέπουν την πραγματοποίηση των σχετικών πληρωμών.

- Αναλύουμε τα σφάλματα και τα ταξινομούμε είτε ως ποσοτικοποιήσιμα είτε ως μη ποσοτικοποιήσιμα. Οι πράξεις περιέχουν ποσοτικοποιήσιμο σφάλμα εάν, βάσει των ισχύοντων κανόνων, η πληρωμή δεν θα έπρεπε να είχε εγκριθεί. Παρεκβάλλουμε τα ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, προκειμένου να εξαγάγουμε ένα εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για κάθε τομέα για τον οποίο εκπονούμε ειδική εκτίμηση. Στη συνέχεια, συγκρίνουμε το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος με ένα όριο σημαντικότητας, που έχουμε ορίσει στο 2 %, και εκτιμούμε αν τα σφάλματα είναι διάχυτα.
- Για τη διαμόρφωση της γνώμης μας λαμβάνουμε υπόψη αυτές τις εκτιμήσεις και άλλα συναφή πληροφοριακά στοιχεία, όπως τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και τις εκθέσεις άλλων εξωτερικών ελεγκτών.
- Συζητάμε όλα τα ευρήματά μας τόσο με τις αρχές των κρατών μελών όσο και με την Επιτροπή, προκειμένου να επιβεβαιώσουμε την ορθότητα των πραγματικών περιστατικών.

Ποια είναι η προσέγγιση και η μεθοδολογία ελέγχου που εφαρμόζουμε για τη δήλωση διασφάλισης σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ;

- Διατυπώνουμε χωριστή γνώμη σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ στο πλαίσιο της δήλωσης διασφάλισης μας σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ακολουθούμε αυτή την προσέγγιση, καθώς θεωρούμε ότι το μοντέλο εκτέλεσης των δαπανών του ΜΑΑ είναι διαφορετικό και ότι πρόκειται για ένα προσωρινό μέσο. Με τη γνώμη αυτή, σκοπός μας είναι να παράσχουμε εύλογη διασφάλιση σχετικά με τις πληρωμές. Επίσης, βάσει αυτής, παρουσιάζουμε λεπτομερείς πληροφορίες στη δήλωση διασφάλισης (βλέπε [γράφημα 17](#)).
- Θεμελιώνουμε τη διασφάλιση αυτή ως επί το πλείστον σε ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης και στην αξιολόγηση των συστημάτων εποπτείας και δικλίδων. Βασιζόμαστε επίσης στις ΕΕΔ και στην ΕΕΔΕ και τις εκθέσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου (IAS).
- Οι εργασίες μας ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα ελέγχου και διασφαλίζουν ότι οι ελεγκτικές γνώμες που διατυπώνουμε υποστηρίζονται από επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια.

Γράφημα 17 – Ελεγκτική γνώμη για τον ΜΑΑ

Πηγή: ΕΕΣ.

Όλα τα προϊόντα μας δημοσιεύονται στον ιστότοπό μας, στη διεύθυνση www.eca.europa.eu.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ελεγκτική διαδικασία ή τη δήλωση διασφάλιση παρουσιάζονται στο παράρτημα 1.1 της [ετήσιας έκθεσής μας για το 2022](#).

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τις κατωτέρω αναφερόμενες φωτογραφίες, επιτρέπεται η αναπαραγωγή υπό την προϋπόθεση της μνείας του κατόχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, της πηγής και, όπου χρειάζεται, του ονοματεπωνύμου των φωτογράφων:

σ. 4 και 69: © Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023, πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας:

σ. 10: το γράφημα 2 σχεδιάστηκε με τη χρήση εικονιδίων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

σ. 28: ο πίνακας 1 σχεδιάστηκε με τη χρήση εικονιδίων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

σ. 32: © [Getty Images](#), 2017 / Miorag Gajic.

σ. 39: © [stock.adobe.com](#) / Bits and Splits.

σ. 43: ιδιοκτησία και επεξεργασία του [AGEA](#) - © [CGR SpA](#) (Compagnia Generale Ripresearee), με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

σ. 45: © [stock.adobe.com](#) / BillionPhotos.com.

σ. 47: © [depositphotos.com](#).

σ. 51: © [stock.adobe.com](#) / bluedesign.

σ. 53: © [stock.adobe.com](#) / RioPatuca Images.

σ. 56: © [stock.adobe.com](#) / Andrii Yalanskyi.

σ. 68: το γράφημα 17 σχεδιάστηκε με τη χρήση εικονιδίων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος, επίσης η επεξεργασία του εικονιδίου που αναπαριστά οδοντοτροχό έγινε από το ΕΕΣ, © [stock.adobe.com](#) / Ramziia.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

Λίγα λόγια για τη δημοσίευση «2022 - Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία»

Η δημοσίευση «2022 - Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία» αποτελεί σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων μας για το 2022, οι οποίες αφορούν τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ και τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης. Οι εκθέσεις αυτές περιέχουν τη δήλωση διασφάλισης σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών και τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Καλύψαμε επίσης τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και διατυπώνουμε χωριστή γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών δαπανών. Στο εν λόγω έγγραφο παρατίθενται επίσης τα σημαντικότερα ευρήματά μας όσον αφορά τα έσοδα και τους κύριους τομείς δαπανών στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, καθώς και τα ευρήματά μας σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη χρηματοοικονομική διαχείριση.

Το πλήρες κείμενο των εκθέσεων είναι προσβάσιμο στον ιστότοπο eca.europa.eu.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) είναι ο ανεξάρτητος εξωτερικός ελεγκτής της ΕΕ. Με την ιδιότητα αυτή, προειδοποιούμε για τους κινδύνους, παρέχουμε διασφάλιση, επισημαίνουμε αδυναμίες, αναδεικνύουμε ορθές πρακτικές και προσφέρουμε καθοδήγηση στους φορείς χάραξης πολιτικής και στους νομοθέτες της ΕΕ σχετικά με τρόπους βελτίωσης της διαχείρισης των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ. Χάρη στο έργο μας, οι πολίτες της ΕΕ είναι ενήμεροι για το πώς δαπανώνται τα χρήματά τους.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης